

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

УУЛ
УУРХАЙН ЯАМ

НЭЭЛТТЭЙ
НИЙГЭМ
ФОРУМ

Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын үнэлгээ

Улаанбаатар хот
2014 он

Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын үнэлгээ

Судлаач: Д.БАЙЛЫХҮҮ

© Нээлттэй Нийгэм Форум, 2014

Энэхүү судалгааг бүтнээр нь болон хэсэгчлэн хувилж олшруулах, дахин хэвлэхийг хүсвэл доорх хаягаар хандаж зөвшөөрөл авна уу.

Хаяг: Жамъян гүний гудамж - 5/1
Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар - 48

DDC
657.3
Б-188

Утас: 976-11-313207
Факс: 976-11-324857
Вэб: <http://www.forum.mn>
И-мэйл: osf@forum.mn

ISBN 978-99973-0423-0

1

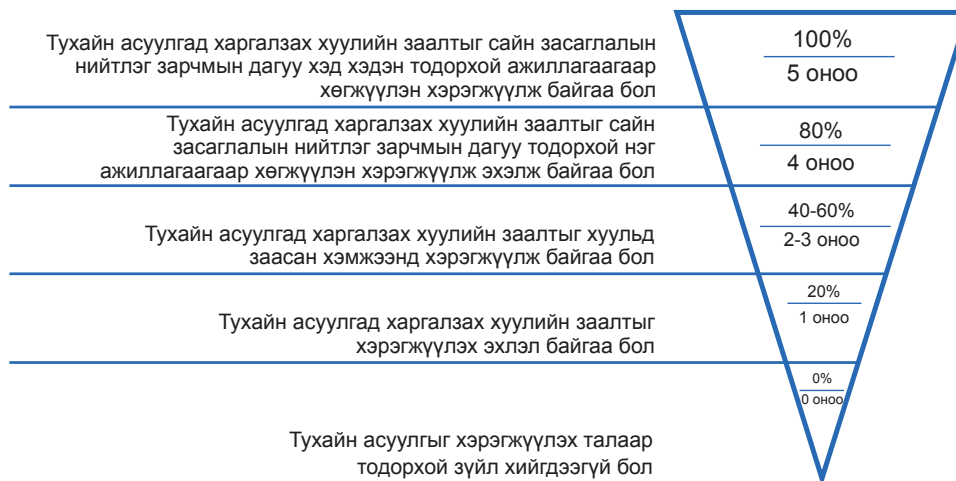
Үнэлгээний аргачлалын тойм

Энэхүү үнэлгээг хийхдээ компанийн засаглалын гол бүрэлдэхүүн хэсэг болох дор дурдсан есөн элементийг үнэлгээний үзүүлэлт болгон авч тэдгээр үзүүлэлтийн хүрээнд тухайн компани зайлшгүй баримтлах ёстой сайн засаглалын нийтлэг зарчим болон Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн холбогдох заалтуудын хэрэгжилтийг асуулгын аргаар үнэлж гаргалаа. Ингэхдээ асуулга бүрийн хүрээнд хийгдэх ажлын хэрэгжилтийг 0-5 оноогоор үнэлж түүнийгээ хувьд шилжүүлэн үнэлгээг 0-100 хувиар тооцож гаргалаа. Үүнд:

1. Үнэлгээг тодорхойлох үзүүлэлтүүд

- Хувьцаа эзэмшигч түүний эрхийн хамгаалалт
- ХЭ-ийн хурал (ХЭХ)
- Төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ)
- Гүйцэтгэх удирдлага (ГУ)
- Мэдээллийн ил тод нээлттэй байдал
- Чухал хэлцлүүд
- Ногдол ашиг
- Дүрэм болон засаглалтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулж буй бусад эрхийн актууд
- Хяналтын тогтолцоо эдгээр болно.

2. Үзүүлэлтүүдийн хэрэгжилтийг тодорхойлох асуулгуудад өгөх үнэлгээ

Үнэлгээний дэлгэрэнгүй аргачлалыг энэхүү тайлангийн төгсгөлд Хавсралт 2-т үзүүллээ.

2

Үнэлгээний ерөнхий дүн

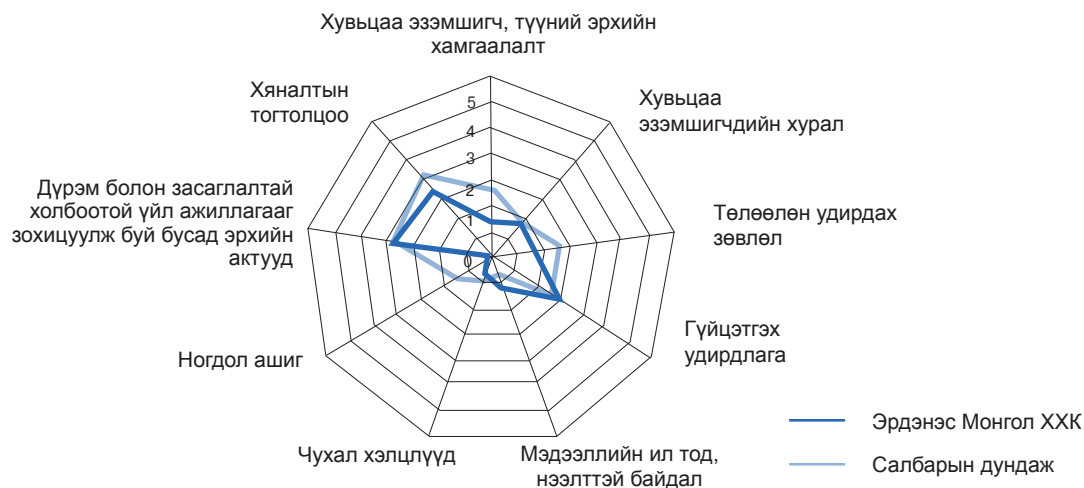
Компанийн засаглалын ерөнхий үнэлгээг үзүүлсэн Хүснэгт 1-ээс харахад тус компанийн засаглалын түвшинг оноогоор тооцоход 5 байхаас 1.2, хувиар тооцвол 100 хувь байхаас 24 хувийн үнэлгээ авсан байна. Үүнийг Хавсралт 2-т үзүүлсэн аргачлалын дагуу үзүүлэлтүүдийг ач холбогдлоор нь жигнэн тооцоолж үзэхэд 23.7 хувьтай гарч байна. Тус компанийн энэхүү үнэлгээг ОУСК-аас 2008 онд гаргасан “Компанийн засаглалын гарын авлага”-д дурдсан компанийн засаглалын түвшингээр авч үзэхэд нэг дэх түвшний буюу компанийн засаглалын чиглэлээр гарсан хуулийн заалтыг хагас дутуу биелүүлдэг түүнээсээ болоод зарим тохиолдолд дампуурах магадлал өндөр компани гэж үзэхээр үнэлгээ гарч байна.

Хүснэгт 1. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын нэгдсэн үнэлгээний дүн

№	Үзүүлэлтүүд	Үнэлгээний оноо	Үнэлгээний дүн /хувиар/	Ач холбогдлын коэффициент	Жигнэсэн дундаж үнэлгээ
1	Хувьцаа эзэмшигч түүний эрхийн хамгаалалт	0.9	18.0	5.0	90
2	ХЭ-ийн хурал	1.2	24.0	7.5	288
3	Төлөөлөн удирдах зөвлөл	1.1	22.0	20.0	440
4	Гүйцэтгэх удирдлага	2.0	40.0	7.5	300
5	Мэдээллийн ил, тод нээлттэй байдал	0.7	14.0	25.0	450
6	Чухал хэлцлүүд	0.4	8.0	25.0	200
7	Ногдол ашиг	0	0	2.5	0
8	Дүрэм болон засаглалтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулж буй бусад эрхийн актууд	2.6	52.0	5.0	260
9	Хяналтын тогтолцоо	2.4	48.0	2.5	110
10	Дундаж дүн	1.2	24.0		23.7

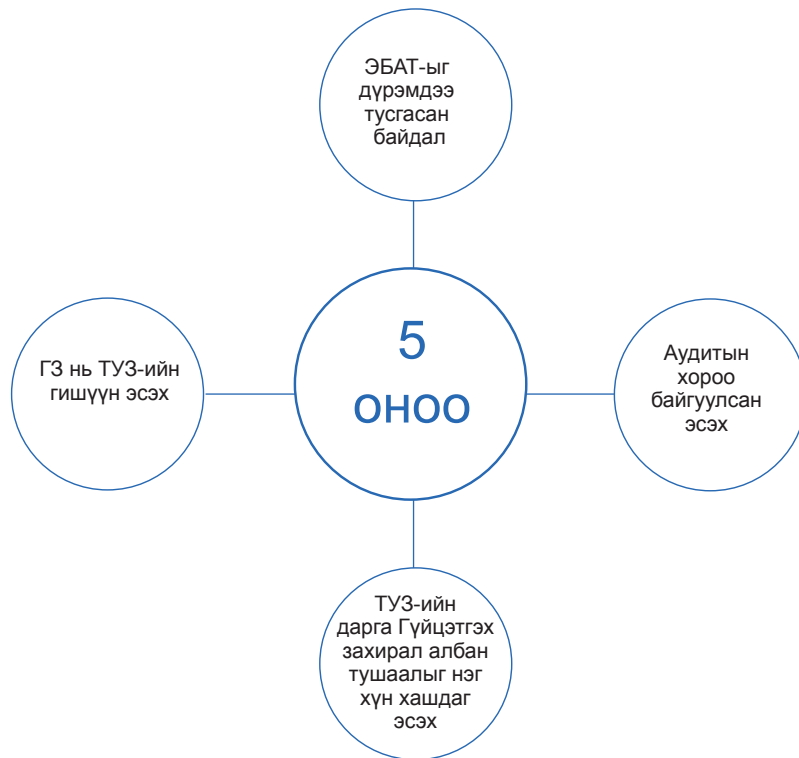
Компанийн авсан үнэлгээг төрийн өмчит уул уурхайн компаниудын дундажтай харьцуулахад тус компани нь засаглалын үнэлгээгээрээ салбартаа 8 дугаарт орж байна. Тус компанийн үзүүлэлтийг төрийн өмчит уул уурхайн компаниудын дундажтай харьцуулан Зураг 1-д үзүүлэв.

Зураг 1. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын түвшинг төрийн өмчит уул уурхайн компаниудын дундаж үзүүлэлттэй харьцуулсан байдал

Компанийн ерөнхий үнэлгээ нь доогуур гарсан боловч зарим үзүүлэлт тухайлбал, компанийн өөрийн хувьцааны бүртгэл болон бусдад оруулсан хөрөнгийн бүртгэлийг зохих журмын дагуу хийсэн учраас энэ үзүүлэлтүүдэд 5 оноо авав. Үүнээс гадна тус компанийн Гүйцэтгэх захирал болон түүний удирдлагад ажилладаг ажилтнууд ТУЗ-ийн гишүүн биш байгаа нь ТУЗ-өөс Гүйцэтгэх удирдлага (ГУ)-тай ажиллахад аливаа сонирхлын зөрчил үүсэхгүй байх нөхцлийг бүрдүүлжээ. Иймээс эдгээр үзүүлэлтээр мөн 5 оноо авсан байна. Үүнийг Зураг 2-т үзүүлэв.

Зураг 2. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын үнэлгээнд сайн үнэлгээ буюу 5 оноо авсан асуулгууд

Үүнээс гадна үнэлгээний үзүүлэлтийн нийт 109 асуулгаас 54 буюу 53 хувьд “0” үнэлгээ авсан нь эдгээр асуулгын хүрээнд тус компани тодорхой зүйл хийгээгүй байгааг харуулж байна. Энэ нь тус компанийн засаглалын түвшин доогуур гарах гол шалтгаан болсон. Нийт үнэлгээнд “0” үнэлгээ авсан асуулгуудын эзлэх тоо, хэмжээг Хүснэгт 2-т үзүүлэв.

Хүснэгт 2. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын үзүүлэлтүүдийн нийт дүнд
“0” оноо авсан асуулгын тоо, хэмжээ

№	Үнэлгээний үзүүлэлтүүд	Үнэлгээний асуулгын тоо	“0” оноо авсан асуулгын тоо	“0” оноо авсан асуулга /хувиар/
1	Хувьцаа эзэмшигч түүний эрхийн хамгаалалт	12	6	50
2	ХЭ-ийн хурал	9	2	22
3	Төлөөлөн удирдах зөвлөл	45	21	51
4	Гүйцэтгэх удирдлага	10	2	20
5	Мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал	10	6	60
6	Чухал хэлцлүүд	9	8	88
7	Ногдол ашиг	3	3	100
8	Дүрэм болон засаглалтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулж буй бусад эрхийн актууд	3	3	100
9	Хяналтын тогтолцоо	8	3	37
10	Дүн	109	54	50

Дээрх хүснэгтээс харахад компанийн засаглалын түвшинг доош татаж буй гол үзүүлэлт нь мэдээллийн ил тод нээлттэй байдал, чухал хэлцэл, ногдол ашиг, ТУЗ болон ГУ-ын томилгоо, тэдний ажил үүргийн тайлагналт зэрэгтэй холбоотой асуудлууд байгаа бөгөөд эдгээрийн хүрээнд хийгдэх ёстой ажилд хамаарах нийт 109 асуулгаас 54 буюу 50 гаруй хувьд нь тодорхой зүйл хийгдээгүй орхигдсон байна. Энэхүү орхигдсон ажлууд нь нийт “0” үнэлгээ авсан үзүүлэлтийн 80 шахам хувь болж байгаа юм. Иймээс цаашид эдгээр асуудлын хүрээнд тус компани нэлээд зүйл хийх хэрэгтэйг харуулж байна. Нийт “0” үнэлгээ авсан үзүүлэлтийг Хавсралт 4-т дэлгэрэнгүй үзүүлсэн болно.

3

Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын түвшинг сайжруулах-Зөвлөмж

Тус компанийн засаглалын өнөөгийн түвшинг сайжруулах талаар хийх ажлыг хэрэгжүүлэх хүмүүст ойлгомжтой байх үүднээс үнэлгээ хийсэн үзүүлэлтүүдээр бүлэглэн доорх байдлаар үзүүлэв. Үүнд:

3.1 ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИЙН ЭРХИЙГ ХАМГААЛАХ ХҮРЭЭНД ӨГӨХ ЗӨВЛӨМЖ

ХЭ нь дараах нийтлэг эрхтэй

1. Хувьцаа эзэмшигчдийн хуралд оролцох
2. Хурлаар хэлэлцэх асуудалд санал өгөх
3. Ногдол ашиг хуваарилахаар шийдвэрлэсэн тохиолдолд ногдол ашиг авах
4. Компани татан буугдах үед төлбөр, хураамжийг төлөөд үлдсэн эд хөрөнгөөс өөрийн эзэмшиж буй хувьцааны хэмжээтэй хувь тэнцүүлэн авах
5. Компани үнэт цаас гаргах тохиолдолд өөрийн эзэмшиж буй хувьцааны хэмжээтэй хувь тэнцүүлэн уг үнэт цаасаас тэргүүн ээлжид худалдан авах
6. Компанийн нэг буюу түүнээс дээш хувийн хувьцаа эзэмшигч нь компанийн эрх бүхий албан тушаалтнаар компанид учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэхээр шүүхэд нэхэмжлэл гаргах
7. Компани нийлэх, нэгтгэх, өөрчлөх замаар өөрчлөн байгуулагдах, дүрэмд хувьцаа эзэмшигчдийн эрх ашгийг хөндсөн өөрчлөлт орох тохиолдолд эсрэг саналтай байсан болон санал хураалтад оролцоогүй хувьцаа эзэмшигч хувьцаагаа эргүүлэн худалдаж авахыг компаниас шаардах
8. Нэг этгээд компанийн энгийн хувьцааны 75-аас дээш хувийг эзэмшиж байгаа тохиолдолд бусад хувьцаа эзэмшигч нь хувьцаагаа эргүүлэн худалдаж авахыг компаниас, эсвэл 75 хувийн хувьцаа эзэмшигчээс шаардах

Компанийн давуу эрхийн ХЭ-ийн эрх

- Эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон давуу эрхийн хувьцааны ногдол ашгийг тэргүүн ээлжид авах
- Компанийн тухай хууль, компанийн дүрэм болон тухайн төрлийн давуу эрхийн хувьцаа гаргах тухай шийдвэрт заасан асуудлаар хувьцаа ХЭХ-д саналын эрхтэй оролцох
- Компанийг татан буулгасны дараа үлдсэн эд хөрөнгийг худалдсанаас олсон орлогоос хуримтлагдсан ногдол ашиг болон өөрийн эзэмшлийн хувьцааны татан буулгалтын үнийг авах
- Давуу эрхийн хувьцаа гаргах тухай шийдвэрт дараах зүйлийг тусгана:
 - o Татан буулгах үед давуу эрхийн ХЭ-д төлөх төлбөр, түүнийг төлөх журам, дэс дараалал
 - o ХЭХ-д саналын эрхтэй оролцох нөхцөл, давуу эрхийн нэг хувьцаанд ногдох саналын тоо
 - o Давуу эрхийн хувьцааг энгийн хувьцаанд хөрвүүлэх бол түүний нөхцөл
 - o Давуу эрхийн ХЭ нь өөрийн эзэмшилд байгаа давуу эрхийн хувьцаагаа компанид эргүүлэн худалдаж авахыг шаардах нөхцөл.
- Давуу эрхийн ХЭ нь ХЭХ-д дараах тохиолдолд саналын эрхтэй оролцоно:
 - o Компанийн дүрэмд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах болон компанийн дүрмийн шинэчилсэн найруулгыг батлахдаа түүний эрхийг хязгаарласан заалтыг оруулж байгаа бол
 - o Компанийг өөрчлөн байгуулах явцад давуу эрхийн хувьцааг энгийн хувьцаа, бусад төрлийн үнэт цаас болон бусад хөрөнгөд хөрвүүлж байгаа бол
 - o Эдгээр асуудлыг зөвхөн ХЭХ-д оролцож байгаа саналын эрхтэй давуу эрхийн ХЭ-дийн саналын олонхоор шийдвэрлэнэ.

№	Үнэлгээнд доогуур оноо авсан үзүүлэлт	Хийх ажлын талаар өгөх зөвлөмж	Хариуцан хэрэгжүүлэгч
1	Хувьцаа эзэмшигчид (ХЭ)-ийн бүртгэл хөтлөлт	Компанийн тухай хуулийн 45-д заасны дагуу ХЭ-ийн бүртгэлд бүртгэгдсэнээр тухайн ХЭ-ийн эрхээ эдлэх хууль зүйн үндэс бүрдэх ёстой. Иймд ХЭ-ийн эрхээ хэрэгжүүлэх нөхцлийг бүрдүүлэх үүднээс компани өөрийн ХЭ-ийн бүртгэлийг өөрөө хөтлөнө гэж хуульд заасан. Энд төр мөн хамаарагдана. Давуу эрхийн ХЭ-ийн бүртгэлийн асуудлыг Үнэт цаасны төлбөр тооцоо хадгаламжийн төвтэй хамтран Компанийн тухай хууль болон Хүний хөгжлийн сангийн тухай хуульд заасны дагуу зохион байгуулах	Компани
2	ХЭ-ийн бүртгэлийн агуулга	Компанийн тухай хуулийн 45.3-д заасны дагуу ХЭ-ийн бүртгэл байх ёстой. Зөвлөмжийн төгсгөлд бүртгэлийн загварыг үзүүлсэн	-"
3	ХЭ-ийн ээлжит хурлын үед ХЭ-ийн авах ёстой мэдээллийг бүрэн хүргэдэг эсэх	1. Компанийн тухай хуулийн 65.6-д заасан мэдээллийг холбогдох этгээдүүд бэлтгэн компанийхаа вэб дээр тавихаас гадна хурлын зар хүргэх журмын дагуу ХЭ-д хүргэдэг болгох, ингэснээрээ ХЭ-д ядахдаа жилд 1 удаа компанийн талаар тодорхой мэдээлэл авдаг болно. 2. ТУЗ нь ХЭ-ийн ээлжит хурлыг хуралдуулах шийдвэртээ дээрх мэдээллийг бэлтгэх, хүргэх ажлыг зохион байгуулах этгээдийг зааж үүрэг болгосон заалт оруулах	ХЭ-ийн ээлжит хурал хуралдахын өмнө ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга (НБД) холбогдох ажилтнуудаар гаргуулан ХЭ-д хүргүүлэх ажлыг зохион байгуулдаг болох
4	ХЭ-д компанийн санхүүгийн талаарх мэдээлэл авах бололцоог хангасан байдал	Улирал, жилийн санхүүгийн тайланг өөрийн вэб дээр байнга тавьдаг журамтай болох	ТУЗ-ийн НБД холбогдох ажилтнаас авч тавьдаг болох
5	ХЭ компанийн үйл ажиллагаа болон компанийн томоохон үйл явдлын талаар байнгын мэдээлэл авах бололцоог хангасан байдал	Томоохон үйл явдал гэж юуг хэлэхийг компанийхаа онцлогтой холбогдуулан МБББ-д тодорхойлж түүнийгээ вэб дээр заавал мэдээлэхээс гадна шаардлагатай бол мэдээллийн хэрэгслээр мэдээлдэг болох	Мэдээллийн асуудал хариуцсан ажилтан хэрэв байхгүй бол ТУЗ-ийн НБД, аль ч тохиолдолд НБД энэ ажилд хяналт тавина
6	Төрийн эзэмшлийн хувьцааны эрхийг төрөөлөн эзэмшиж буй этгээдийн төлөөлөх хэмжээг тусгайлан тогтоож өгсөн эсэх	Компанийн дүрэмд Төрийн эзэмшиж буй хувьцааны эрхийг төрийн байгууллагуудын эрх хэмжээнд тохируулан хуваарилсан заалт оруулж түүний дагуу төрийн байгууллагууд компанитай харьцдаг болох	ТУЗ компанийн дүрэмд энэ талаар тодорхой заалт оруулах
7	ХЭ-ийн эдлэх эрхийг тусгайлан гаргаж нийтэд мэдээлэх	ХЭ-ийн эрх болон түүнийг хэрхэн хэрэгжүүлэх талаар дүрэмд тодорхой заалт оруулах, ялангуяа давуу эрхийн ХЭ-ийн эрхийг хамгаалах асуудлыг илүү тодорхой болгох	Компани

3.2 ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ХУРЛЫН ХҮРЭЭНД ӨГӨХ ЗӨВЛӨМЖ

Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал

ХЭХ нь ХЭ-дийн эрхээ хэрэгжүүлэх гол хэлбэр бөгөөд компанийн удирдлага, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны гол чухал асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэдэг тул компанийн эрх барих дээд байгууллага нь болдог. Нэг ХЭ-тэй компанийн хувьд ХЭХ-ын бүрэн эрхийг тухайн хувьцаа эзэмшигч өөрөө хэрэгжүүлнэ.

ХЭХ нь нэг талаар компанийн эрх барих дээд байгууллага, нөгөө талаар ХЭ-ээс компанийн эздийн нэгдсэн хурал гэдгээрээ компанийн ажиллагаатай холбоотой хамгийн чухал асуудлыг хэлэлцэн шийдвэрлэдэг удирдлагын бүтэц. Тэгэхдээ нэг ХЭ-тэй тохиолдолд ХЭХ гэсэн бүтэц байхгүй тул түүний бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх тухай ойлголт гардаг. Иймээс Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн хувьд төр дангаараа хувьцааг эзэмших тул түүний ХЭХ-ын бүрэн эрхийн асуудлыг УИХ болон бусад төрийн байгууллага өөрсдийн эрхийн хүрээнд шийдвэрлэх ёстой. Гэтэл тус компани энэ асуудлаар 1.2 оноо авсан. Энэ нь тус компани түүний түвшинг тодорхойлох 9 асуулгаас хоёрт нь “0” үнэлгээ авсантай холбоотой. Үүнийг сайжруулах талаар өгөх зөвлөмжийг доорх хүснэгтэд үзүүлэв.

№	Үнэлгээнд доогуур оноо авсан үзүүлэлт	Хийх ажлын талаар өгөх зөвлөмж	Хариуцан хэрэгжүүлэгч
1	ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх журамтай эсэх	Төр бүх хувьцааг эзэмшдэг компанийн хувьд ХЭХ-ын бүрэн эрхийн асуудлуудыг ач холбогдлоор нь ангилан төрийн байгууллагууд хэрхэн хэрэгжүүлэхийг зохицуулсан тусгай журамтай болох	ТУЗ
2	Журамд зохих зүйлийг заасан эсэх	Дээрх журамд ХЭХ-ын бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг төрийн байгууллагуудын эрх хэмжээнд нь тохируулан хуваарилж тухайн асуудлыг уг байгууллагад хэрхэн оруулж хэрхэн шийдвэр гаргахыг тодорхой зааж өгсөн байх	“-
3	ХЭ-ийн ээлжит хурлын эрхийг хуульд заасан хугацаанд хэрэгжүүлдэг эсэх	ХЭ-ийн ээлжит хурлаар шийдвэрлэх асуудлыг ХЭХ-ын эрхийг хэрэгжүүлэх этгээдэд оруулан хуульд заасан хугацаанд нь заавал хэрэгжүүлдэг болох. Энэ хугацаа алдагдах тохиолдолд ТУЗ-ийн бүрэн эрх дуусгавар болох тул ач холбогдол өгч ажиллах нь зүйтэй.	“-
4	Хурлаас гаргасан шийдвэрийг нийтэд мэдээлдэг эсэх	ХЭХ-ын шийдвэр нууцад хамаарахгүй тохиолдолд заавал нийтэд мэдээлж байх /цахим хуудсаар/	“-
5	Төрийн өмчит компанийн хувьд ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэлтийг төрийн холбогдох байгууллагад хуваарилсан эсэх	Зөвлөмж 2-той адил	“-
6	Төрийн өмчит компанийн хувьд ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх ажиллагааг зохих журмын дагуу хэрэгжүүлдэг эсэх	ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх төрийн байгууллагууд нь зөвлөмж 1, 2-д заасан журмын дагуу ажилладаг болгох	“-

3.3 ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН АЖИЛЛАГААНЫ ТАЛААР ӨГӨХ ЗӨВЛӨМЖ

Төлөөлөн удирдах зөвлөл

ТУЗ нь хувьцаа эзэмшигчдийн эрхийг хамгаалах, тэднийг төлөөлж компанийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ерөнхий удирдлагаар хангах үүрэг бүхий компанийн эрх барих байгууллага мөн.

№	Үнэлгээнд доогуур оноо авсан үзүүлэлт	Хийх ажлын талаар өгөх зөвлөмж	Хариуцан хэрэгжүүлэгч
1	Нэр дэвшүүлэх хороо (НДХ)-той эсэх	Компанийн тухай хуульд заасны дагуу НДХ-ны ажиллах журмыг өөрийн компанийн онцлогтой уялдуулан боловсруулж батлан гаргах. Хорооны ажиллах журмын нийтлэг бүтцийг зөвлөмжийн төгсгөлд үзүүлсэн.	ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга (НБД), ТУЗ
2	НДХ-ны ажиллах журам байгаа эсэх		-"
3	Хорооны ажиллагаа зохих журмын дагуу явагддаг эсэх	Хорооны ажиллагааг Компанийн тухай хуулийн 81-д заасны дагуу явуулдаг болгох	ТУЗ-ийн НДХ
4	Компаниас ТУЗ-ийн гишүүдтэй ажиллах тэднийг компанийн үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллээр хангах ажиллагаа	Компаниас ТУЗ-тэй ажиллах, тэдний зөв шийдвэр гаргах нөхцлийг бүрдүүлэхтэй холбогдуулан мэдээллээр хангах тусгай төлөвлөгөөтэй болж түүнийгээ хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	-"
5	ТУЗ-ийн гишүүдийн бүрэн эрхийн хугацаа	ТУЗ-ийн гишүүдийн бүрэн эрхийн хугацааны талаар дүрэмдээ заалт оруулах	-"
6	ТУЗ-ийн гишүүдийн нэр дэвшүүлэлт зохих журмын дагуу явагдсан эсэх	ТУЗ-ийн гишүүнд зөвхөн НДХ-ны санал болгосон хүнийг ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэгч этгээд хэлэлцэн томилдог болгох. Хүний хөгжлийн сангийн тухай хуульд заасан этгээдээс санал болгосон нэр дэвшигчдийг НДХ хуульд заасан шаардлага, нөхцлийг хангаж байгаа эсэхээр дүгнэлт гарган ХЭХ-ын бүрэн эрх хэрэгжүүлэгчид оруулж шийдвэрлүүлдэг болгох	ТУЗ-ийн дарга, НБД
7	ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлын хуваарилалт	ТУЗ-ийн гишүүдийн мэргэжил, чадвартай нь уялдуулан ТУЗ-ийн бүрэн эрхтэй холбоотой асуудлаар хуваарилалт хийх	

8	ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлын дүгнэлт	Зөвлөмжийн төгсгөлд байгаа жишээнээс санаа авч ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлыг дүгнэдэг болох	ТУЗ
9	ТУЗ-ийн гишүүдийн шагнал урамшуулал тэдний ажлын гүйцэтгэлтэй уялдсан эсэх	Зөвлөмжийн төгсгөлд байгаа жишээнээс санаа авч ТУЗ-ийн гишүүдийн цалинг шинэчлэн тогтоох	“-
10	Гишүүдийн цалин, шагнал нийтэд нээлттэй байгаа эсэх	ТУЗ-ийн гишүүдийн авч буй цалинг цахим хуудасдаа тавьдаг болох	“-
11	Гишүүд ажлын лавлагаа материал бүхий тусгайлсан хавтастай эсэх	Гишүүдэд шаардлагатай материалыг агуулсан тусгай хавтастай болгон түүнийгээ байнга шинэчилж байх	ТУЗ
12	Заавал байх хороодыг байгуулсан эсэх	Хуульд заасан хороодыг яаралтай байгуулан ажилд нь оруулах	“-
13	Хороодын гишүүдийн бүрэлдэхүүн зохих журмын дагуу байгаа эсэх	Хорооны гишүүдийг хуульд заасан бүтэцтэйгээр байгуулах	“-
14	Хороодын ажиллах журамтай эсэх	Хороо бүрийн ажиллах журмыг зөвлөмжийн төгсгөлд байгаа жишээнээс санаа авч боловсруулан батлан гаргах	
15	Хороодын үйл ажиллагааг зохих түвшинд явуулж буй эсэх	Хороодыг Компанийн тухай хуулийн 81-д заасны дагуу ажиллуулах талаар ТУЗ-өөс зохион байгуулах	ТУЗ-ийн дарга, НБД
16	Хороодын ажил дүгнэдэг эсэх	Хороодыг байгуулсны дараа үйл ажиллагааг байнга дүгнэдэг болох, энэ талаар хорооны ажиллах журамд тодорхой зааж өгөх	“-
17	Тодорхой асуудлаар түр болон байнгын ажиллагаатай хороо ажилладаг эсэх	Шаардлагатай тохиолдолд ТУЗ-ийн эрхлэх ажлын хүрээнд ажлын хэсэг, хороодыг байгуулан ажилладаг болох	“-
18	Хороодын гишүүнд ажилласны төлөө урамшуулал олгодог эсэх	Хорооны гишүүдэд ажлынх нь гүйцэтгэлтэй холбогдуулан нэмэгдэл олгодог болох	“-
19	ТУЗ-ийн хурлын төлөвлөгөө	Зөвлөмжийн төгсгөлд байгаа жишээг үндэслэн ТУЗ-ийн ажлыг жилээр төлөвлөдөг болох	“-
20	ТУЗ-ийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт өгөх	Зөвлөмжийн төгсгөлд байгаа жишээг үндэслэн ТУЗ-ийн ажлыг дүгнэдэг болох	“-

21	ТУЗ-ийн ажлын тайлагналт	ТУЗ жилд 1-ээс доошгүй удаа ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэгч этгээдэд ажлаа тусгайлан тайлагнаж дүгнүүлдэг болох	ТУЗ
22	ТУЗ-ийн үйл ажиллагаанд дүгнэлт өгдөг эсэх	-“-	ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэгч
23	ТУЗ-ийн гишүүдийн хариуцлагын даатгал хийлгэдэг байдал	ТУЗ-ийн гишүүд гаргасан шийдвэрийнхээ төлөө хариуцлага хүлээдэг болсонтой холбогдуулан тэднийг тодорхой түвшинд эрсдэл хийх бололцоог хангах үүднээс албан тушаалын хариуцлагын даатгал хийлгэдэг болох	Компани
24	ТУЗ-ийн НБД-ын ажиллагаа	ТУЗ-ийн НБД нь хороод, хяналтын бүтэц, ХЭ-ийн ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэхээс гадна мэдээллийг ил тод, нээлттэй болгох ажиллагаанд байнгын хяналт тавьж ажиллах шаардлагатай	ТУЗ-ийн НБД
25	ТУЗ-д хараат бус гишүүнийг бий болгох	Компанийн сайн засаглалын нэг чухал элемент нь ТУЗ-ийн үйл ажиллагаанд төрийн нөлөөллийг багасгах явдал. Үүнийг бий болгох нэг механизм нь ТУЗ-д хараат бус гишүүнийг бий болгох явдал юм. Тус компанийн үйл ажиллагааг зохицуулсан хуульд энэ талаар заалт байхгүй боловч хэрэв тус компанийн засаглалыг сайжруулах бодлогын хүрээнд төрийн төлөөлөл хэрэгжүүлэгч байгууллага түүний дотор Засгийн Газар хүсвэл өөрийн төлөөллөөс тодорхой тооны гишүүдийг Хараат бус гишүүн байхаар тусгайлан шийдэж болно. Энэ талаар холбогдох байгууллагуудтай компанийн талаас санал боловсруулан ажиллаж болох юм.	

3.4 ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН АЖИЛЛАГААНЫ ТАЛААР ӨГӨХ ЗӨВЛӨМЖ

Компанийн гүйцэтгэх удирдлага

Компанийн гүйцэтгэх удирдлага (ГУ) нь ТУЗ-ийн шийдвэрээр томилогдон түүнд ажлаа тайлагнан дүгнүүлж, компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулах эрх, үүрэг бүхий этгээд мөн.

№	Үнэлгээнд доогуур оноо авсан үзүүлэлт	Хийх ажлын талаар өгөх зөвлөмж	Хариуцан хэрэгжүүлэгч
1	Гүйцэтгэх удирдлагыг сонгох, томилох болон үйл ажиллагааг зохицуулсан тусгай журамтай эсэх	Төрийн өмчит компанийн хувьд төрийн нөлөө их байх тул ГЗ-ын үйл ажиллагааг тусгайлан тодорхой журмаар зохицуулж түүнийхээ дагуу ажилладаг болох нь маш чухал. Ялангуяа ГУ-д нэр дэвшүүлэх, томилох ажиллагаа маш тодорхой байх. Энэ ажиллагаанд НДХ-ны үүргийг илүү тодорхой болгосон байх.	ТУЗ
2	Нэр дэвшүүлэх ажиллагаа	ГЗ-ын албан тушаалд нэр дэвшүүлэх ажиллагаа нь зөвхөн НДХ-ны хийх ажил болгох зарчмыг баримталдаг байх	ТУЗ-ийн дэргэдэх НДХ
3	ГЗ-д компанийн онцлогтой уялдсан шаардлага тавьдаг эсэх	Компанийн тухайн үеийн онцлог байдалд уялдуулан ГЗ-ын албан тушаалд ажиллах хүнд тавих нөхцөл, шаардлагыг НДХ тогтоож түүндээ тохирсон хүнийг олж нэр дэвшүүлдэг байхаар ГЗ-ын ажиллах журамд зааж өгөх	-"
4	Гэрээ байгуулалт	ГЗ нь ТУЗ-тэй гэрээ байгуулж түүнийгээ жилд 2-оос доошгүй удаа дүгнүүлэн ажилладаг байх	ТУЗ
5	Үйл ажиллагаа болон гэрээний биелэлтийг тусд нь дүгнэдэг эсэх		-"
6	Ажлын тайлагналт улирал, жилээр		-"
7	Төрөөс ГЗ-тай шууд харьцдаг эсэх	ХХК-ийн хувьд ГЗ нь ТУЗ-өөс томилогдон түүнд ажлаа тайлагнах тул ХЭ түүний дотор том ХЭ болох төр шууд харьцах, эсвэл үйл ажиллагааг дүгнэх бололцоогүй. Энд захиргааны байгууллагын хувьд төрийн харьцах харилцаа хамаарахгүй.	Том ХЭ болох төрийн төлөөлөл хэрэгжүүлэгчид
8	ГЗ-ын ажлыг ТУЗ-өөс өөр төрийн аль нэг байгууллага дүгнэдэг эсэх		
9	ГЗ-ын цалин, урамшууллыг нийтэд мэдээлдэг эсэх	Төрийн өмчит ХХК-ийн хувьд ГЗ-ын цалин, урамшуулал нийтэд ил нээлттэй байх ёстой. Иймд энэ мэдээллийг жилийн тайланд тусган компанийн вэб дээр мэдээлж байх нь зүйтэй.	ТУЗ

3.5 МЭДЭЭЛЛИЙН ИЛ ТОД, НЭЭЛТТЭЙ БАЙДЛЫН ТАЛААР ӨГӨХ ЗӨВЛӨМЖ

Мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал

ХЭ-ийн ээлжит хурал хуралдах үед компани ХЭ-дээ дараах мэдээллийг танилцуулах үүрэгтэй. Үүнд:

- Санхүүгийн жилийн тайлан
- Санхүүгийн жилийн тайлангийн талаарх аудитын байгууллагын дүгнэлт
- Тайлангийн жилд хийгдсэн сонирхлын зөрчилтэй хэлцлүүд
- ТУЗ-ийн гишүүнд нэр дэвшсэн хүний тухай танилцуулга
- Компанийн нэгдмэл сонирхолтой этгээд, тэдгээрийн эзэмшлийн хувьцааны төрөл, тоо
- ТУЗ, гүйцэтгэх удирдлагын зардал, цалин урамшуулал

№	Үнэлгээнд доогуур оноо авсан үзүүлэлт	Хийх ажлын талаар өгөх зөвлөмж	Хариуцан хэрэгжүүлэгч
1	Мэдээллийн бодлогын баримт бичигтэй эсэх	Компани өөрийн онцлогт тохирсон мэдээллийн бодлогын баримт бичгийг шинээр боловсруулж гаргах	ТУЗ, ГЗ
2	Вэб хуудастай эсэх, түүнд КЗ-ын талаар тусгай булан байгаа эсэх, вэбийн хөтлөлт	Вэбд КЗ-ын тусгай хуудас нээж нээлттэй байх бүх мэдээллээ тавьж МИТНБМАЭ-ийн тухай хуульд заасны дагуу хөтөлж, энэ асуудлаа МБББ-тээ дэлгэрэнгүй заасан байх	“-
3	Компани дээр болсон томоохон үйл явдлыг нийтэд тогтмол мэдээлдэг байдал	МБББ-т томоохон үйл ажиллагаа гэдгээ тодорхойлж энэ талаарх мэдээллийг вэб дээр байнга мэдээлж байх	ТУЗ-ийн НБД
4	Санхүүгийн мэдээллийг нийтэд мэдээлдэг эсэх, санхүүгийн мэдээллийг вэб дээр тогтмол мэдээлдэг эсэх	Санхүүгийн мэдээллийг вэб дээр тогтмол мэдээлдэг журамтай болох	“-
5	Худалдан авалтын ажиллагааны гүйцэтгэлийг нийтэд нээлттэй мэдээлдэг эсэх	Төрий өмчийн оролцоотой ХК-ийн хувьд худалдан авалтын ажиллагаа нийтэд нээлттэй байх ёстой. Хамгийн гол нь худалдан авалт хийсэн этгээд, барааны нэр, үнэ зэргийг вэб дээрээ заавал мэдээлдэг байх ёстой. Иймд энэ талаар МБББ-т тусган хэрэгжүүлдэг болох.	“-
6	ТУЗ ба ГЗ-ын цалин, урамшуулыг жилийн тайланд тусгадаг эсэх	ТУЗ, ГЗ-ын цалин, урамшууллыг жилийн тайлан болон вэб дээрээ мэдээлдэг болох. Энэ талаар МБББ-тээ тусгах	“-
7	Компанийн үйл ажиллагаа, санхүүгийн жилийн тайланг аудитын дүгнэлтийн хамт нийтэд зориулан тусгайлан эмхэтгэж гаргадаг эсэх	Жил бүр компанийхаа санхүүгийн болон үйл ажиллагааг харуулсан эмхэтгэлийг нийтэд зориулан гаргадаг болох. Түүний бүтцийг зөвлөмжийн төгсгөлд үзүүлэв.	

3.6 ЧУХАЛ ХЭЛЦЭЛ ХИЙХ ТАЛААР ӨГӨХ ЗӨВЛӨМЖ

Чухал хэлцэл

Чухал хэлцэл гэдэгт компани дээр хийгдэж буй их хэлцэл, сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл, компанийн хяналтын багцыг авах зэрэг хэлцэл хамаарагдана. Эдгээр хэлцэл нь компанийн хөрөнгө, хувьцааны үнэ, хувьцаа эзэмшигчдийн эд хөрөнгийн эрх болон өмчлөлд томоохон нөлөө үзүүлдгээс гадна эдгээр хэлцлийг хийх үед ёс бус ажиллагаа нэлээд гардаг. Энэ нь компанийн үйл ажиллагаанд томоохон эрсдэл, сөрөг үр дагавар үүсгэх тул засаглалын хүрээнд тусгайлан авч үздэг.

№	Үнэлгээнд доогуур оноо авсан үзүүлэлт	Хийх ажлын талаар өгөх зөвлөмж	Хариуцан хэрэгжүүлэгч
1	Их хэлцэл хийх журамтай эсэх, түүнийг нийтэд мэдээлдэг байдал	Их хэлцлийн тодорхойлолтыг компанийхаа онцлогт тохируулан тодорхойлж түүнийг хийх ажиллагааг тусд нь журамлах	ТУЗ, ГЗ
3	Жилийн тайланд тусгадаг байдал	Тухайн тайлангийн хугацаанд хийгдсэн их хэлцлийг тайлан болон вэб дээрээ тавьдаг болох	-"
4	СЗ-тэй хэлцлийг зохих журмын дагуу шийдсэн байдал	СЗХ хийх ажиллагааг тусгайлан журамлаж түүнийхээ дагуу хийдэг болох	ТУЗ-ийн НБД
5	Нийтэд мэдээлдэг байдал	Тухайн тайлангийн хугацаанд хийгдсэн их болон	-"
6	Жилийн тайланд тусгадаг байдал	СЗХ-ийг тайлан болон вэб дээрээ тавьдаг болох	
7	ЭБАТ нь өөрийн нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн талаарх мэдээллийг өгсөн байдал	Компанийн дүрэмд заасан ЭБАТ-уудаас тэдний нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн талаарх мэдээллийг авч компанийн вэб дээрээ тавьж сонирхогч этгээд үзэх бололцоог хангасан байх	-"
8	ЭБАТ болон түүний нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн талаарх мэдээлэл нээлттэй байгаа эсэх		

3.7 НОГДОЛ АШГИЙН ТАЛААР ӨГӨХ ЗӨВЛӨМЖ

Ногдол ашиг

Ногдол ашиг нь хувьцаа эзэмшигчийн суурь эрхүүдийн нэг бөгөөд түүний эдийн засгийн агуулга нь оруулсан хөрөнгийнхөө өгөөжийг хүртэх хэлбэр юм. Компани санхүүгийн жил дууссанаас хойш 50 хоногийн дотор тухайн жилийн үр дүнгээс ногдол ашиг хуваах эсэх талаар шийдвэр гаргах ёстой.

№	Үнэлгээнд доогуур оноо авсан үзүүлэлт	Хийх ажлын талаар өгөх зөвлөмж	Хариуцан хэрэгжүүлэгч
1	Ногдол ашгийн бодлогын баримт бичиг байгаа эсэх	Ногдол ашиг хуваарилах нөхцөл, журам, хуваарилсан бол түүнийг хэрхэн ХЭ-д хүргэх, хүргэсэн тухай тайлан гаргах, хуваарилах эсэх талаар шийдвэр гарах зэрэг асуудлыг тусгасан бодлогын баримт бичигтэй байх нь зүйтэй бөгөөд энэхүү баримт бичгээ нийтэд нээлттэй болгох	ТУЗ, ГЗ
2	Ногдол ашиг хуваарилах эсэх тухай шийдвэр гаргаж буй байдал	ТУЗ-өөс Компанийн тухай хуульд заасны дагуу санхүүгийн жил дууссанаас хойш 50 хоногийн дотор ногдол ашиг хуваарилах эсэх талаар заавал шийдвэр гаргадаг байх	-“-

3.8 ХЯНАЛТЫН ТОГТОЛЦООНЫ ТАЛААР ӨГӨХ ЗӨВЛӨМЖ

Хяналтын тогтолцоо

Компанийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих нь удирдлагын маш чухал хэрэгсэл бөгөөд энэ нь өөрийн гэсэн эрх үүрэг бүхий дотоод гадаад бүтэцтэй бүхэл бүтэн систем тогтолцоо байдаг. Компанийн хяналтын тогтолцоо нь

- Хяналтын зөвлөл
- ТУЗ-ийн дэргэдэх аудитын хороо
- Компанийн дотоод хяналт
- Бие даасан хөндлөнгийн аудит зэргээс бүрдэнэ.

№	Үнэлгээнд доогуур оноо авсан үзүүлэлт	Хийх ажлын талаар өгөх зөвлөмж	Хариуцан хэрэгжүүлэгч
1	Хяналтын зөвлөл (ХЗ)-ийн үйл ажиллагааны тайлагналт, дүгнэдэг байдал	ХЗ-ийн ажиллах журамтай болох ба ХЗ нь ажлынхаа үр дүнг өөрийг нь томилсон этгээдэд тайлагнадаг болох	ХЗ
2	Хөндлөнгийн аудитыг сонгох, томилох ажиллагаа	Хөндлөнгийн аудитыг хуульд заасны дагуу сонгон ажиллуулдаг болох	ТУЗ
3	Хөндлөнгийн аудитын тайланг нийтэд мэдээлдэг байдал	Аудитын дүгнэлт бүхий санхүүгийн тайланг вэб дээрээ заавал тавьдаг байхаас гадна сонирхогч талууд үзэх бололцоог хангасан байх	ТУЗ, ГЗ
4	Дотоод хяналтын тогтолцоо, түүний томилгоо, ажлыг дүгнэх ажиллагаа	Компанийн дотоод хяналтын албаны томилгоо, болон үйл ажиллагаа, ажлын тайлагналтыг хяналтын зөвлөлийн ажиллагаатай уялдуулах, энэ талаар хяналтын зөвлөлийн ажиллах журамд тодорхой заалт оруулах	ХЗ

3.9 ДҮРЭМ БОЛОН БУСАД ЭРХИЙН АКТУУДЫН ТАЛААР ӨГӨХ ЗӨВЛӨМЖ

Компанид засаглалын чиглэлээр байх дотоод эрхийн актууд

- Компанийн дүрэм
- Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал хуралдуулах журам
- ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журам
- Хяналтын зөвлөл/хянан шалгагчийн ажиллах журам
- Гүйцэтгэх удирдлагын үйл ажиллагааны журам
- Компанийн НБД-ын даргын ажиллах журам
- Дотоод хяналтын нэгжийн ажиллах журам
- Салбар нэгжийн ажиллах журам
- ТУЗ-ийн хороодын ажиллах журам
- Компанийн ёс зүйн дүрэм
- Компанийн мэдээллийн бодлогын баримт бичиг
- Нөгдол ашгийн бодлого
- Компанийн аюулгүй ажиллагааны бодлогын баримт бичиг
- Компанийн эрсдэлийн бодлогын баримт бичиг
- Компанийн хөдөлмөрийн дотоод журам
- Компанийн засаглалын кодекс

№	Үнэлгээнд доогуур оноо авсан үзүүлэлт	Хийх ажлын талаар өгөх зөвлөмж	Хариуцан хэрэгжүүлэгч
1	Дүрэмд орсон нэмэлт өөрчлөлтийг баталсан байдал	Дүрэмд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тохиолдолд зөвхөн тухайн нэмэлт, өөрчлөлтийн дор баталсан тухай тэмдэглэлийг хийж байх	ТУЗ, ГЗ
2	Дүрэм нийтэд нээлттэй байгаа эсэх	Дүрэм бол нийтэд нээлттэй байх баримт бичиг тул түүнийг сонирхогч этгээд чөлөөтэй үзэх бололцоог хангасан байх үүднээс вэб дээр тавьсан байх	-/-
3	Засаглалтай холбоотой ажиллагааг зохицуулсан эрхийн актууд байгаа эсэх	Компанийн засаглалтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулах талаар зөвлөмжийн төгсгөлд заасан баримт бичгүүдийг боловсруулж ТУЗ-өөс батлан хэрэгжүүлэх шаардлагатай	ТУЗ ба НБД

4

ХАВСРАЛТУУД

ХАВСРАЛТ 1. КОМПАНИЙН ЗАСАГЛАЛЫГ САЙЖРУУЛАХ ХҮРЭЭНД АШИГЛАХ ЗАРИМ БАРИМТ БИЧГИЙН ЗАГВАР

1. Хувьцаа эзэмшигчдийн бүртгэлийн загвар

.... ХХК-ийн ТУЗ-ийн 2014 оны
... тоот тогтоолын хавсралт

[Компанийн лого]

..... ХХК

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН БҮРТГЭЛ

Улаанбаатар хот

.... ХХК-ийн хувьцаа эзэмшигчийн бүртгэл

Бүртгэлийн дугаар	Хувьцаа эзэмшигчийн овог нэр, регистрийн дугаар	Хувьцаа эзэмшигчийн хаяг	Хувьцааны төрөл	Эзэмшиж буй хувьцааны тоо	Нэрлэсэн үнэ	Бүртгэсэн хугацаа	Бүртгэгчийн гарын үсэг

2. ТУЗ-ийн үйл ажиллагааг үнэлэх хүснэгт

Дараах хүснэгтэд дурдсан асуулт бүрт ТУЗ-ийн гишүүд өөрсдийн үнэлгээг дор дурдсан байдлаар өгнө.

1 - нэлээд сайжруулах шаардлагатай	4 - сайн
2 - сайжруулах шаардлагатай	5 - маш сан
3 - дунд зэрэг	

Үнэлгээний хүснэгтэд ТУЗ-ийн гишүүдийн нэр бичихгүй.

Нэг. Ерөнхий үйл ажиллагаа ба бүрэн эрхийн хэрэгжилт						
№	Асуултууд	Үнэлгээ				
		1	2	3	4	5
1	Компани болон түүний ХЭ-ийн сонирхлыг хамгаалахад ТУЗ үйл ажиллагаагаа хангалттай чиглүүлж байсан уу?					
2	ТУЗ шийдвэр гаргахдаа бизнесийн өртгийг нэмэгдүүлэх болон ХЭ-ийн бусад сонирхлыг хангахад чиглэгдэж байсан уу? Та үүнийг яаж үзэж байна?					
3	ТУЗ-ийн бүрэн эрх амьдрал дээр ХЭХ болон ГУ-ын бүрэн эрхээс хэр ялгагдан зааглагдаж байсан бэ?					
4	Та ТУЗ-ийг өөрийн үүрэг роль, бүрэн эрх болон гол зорилтуудаа бүрэн хэмжээнд ойлгон ажиллаж байгаа гэж үзэж байна уу?					
5	ТУЗ бүтэн жилийн туршид гол зангилаа асуудлуудыг шийдэхдээ компанийн үнэт зүйл, алсын хараа, стратеги зорилтуудыг хэр мэдэж ойлгож байсан бэ?					
6	ТУЗ компанийн үйл ажиллагааг ерөнхий удирдлагаар хангах болон түүний стратегийг тодорхойлох өөрийн үүргээ хэр үр ашигтай хэрэгжүүлж байна?					
7	ТУЗ компанийн санхүү, аж ахуйн үйл ажиллагаанд тавих хяналтаа бололцоот хэрэгслүүд ашиглан хэрэгжүүлж чадаж байгаа юу?					
8	ТУЗ компанийн ГУ-ын ажлыг дүгнэх өөрийн үүргээ хэр сайн хэрэгжүүлж байгаа вэ?					

Тайлбар:

Хоёр. ТУЗ-ийн гишүүд

№	Асуултууд	Үнэлгээ				
		1	2	3	4	5
1	Гишүүдийн тоо шаардлага хангаж байгаа юу? ТУЗ-ийн болон түүний хороодын удирдлага хэр үр ашигтай ажиллаж байна?					
3	ТУЗ-ийн гишүүдийн тоо тэдний мэдлэг, туршлага, чадвар болон бусад байх ёстой чанарын талаар боловсруулсан, хэрэгжүүлсэн, төлөвлөж буй бодлого байгаа юу?					
4	Компанийн стратегийг боловсруулах болон үйл ажиллагаанд шаардлагатай хяналтыг хэрэгжүүлэхэд одоогийн ТУЗ-ийн гишүүдийн мэдлэг, чадвар болон ТУЗ-ийн бүтэц хангалттай юу?					
5	ТУЗ-ийн гишүүдийн хамтын ажиллагаа хэр үр ашигтай вэ? Тухайлбал, ТУЗ хамтын байгууллагын хувьд хэр үр дүнтэй ажиллаж байна? Тодорхой чухал санал гаргасан гишүүнийг урамшуулдаг уу?					
6	ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн бодит байдалд үнэхээр хараат бус байж чаддаг уу?					

Тайлбар:

Гурав. ТУЗ-ийн хороод

№	Асуултууд	Үнэлгээ				
		1	2	3	4	5
1	ТУЗ-ийн дэргэд шаардлагатай хороод ажилладаг уу?					
2	Хороод хэр үр ашигтай ажиллаж байна гэж үздэг вэ? Тэд шаардлагатай зөвлөмж өгч чаддаг уу?					
3	Хорооны гишүүд тухайн хорооныхоо хариуцсан чиглэлээр хангалттай мэдлэг чадвар, туршлагатай юу?					
4	Хорооны гишүүн бус ТУЗ-ийн гишүүд хорооны шийдвэрийн талаар мэдээлэл хэр авдаг вэ?					

Тайлбар:

Дөрөв. ТУЗ-ийн үйл ажиллагаа

№	Асуултууд	Үнэлгээ				
		1	2	3	4	5
1	ТУЗ чухал асуудлаа хэр зөв тодорхойлж чаддаг вэ? Ийм асуудлуудыг хэлэлцэх төлөвлөгөө график байдаг уу?					
2	Та ТУЗ-ийн хуралд сайн бэлтгэхийн тулд хэлэлцэх асуудлын талаарх мэдээллийг хангалттай цаг хугацаанд урьдчилан авдаг уу?					
3	Дээрх мэдээллийг хурлаас өмнө агуулга чанарын хувьд авч чаддаг уу?					

4	ТУЗ-ийн хурал хэлэлцэж буй асуудлаар гишүүд хоорондоо нээлттэй саналаа солилцон хэлэлцэж цаг тухайд нь шийдвэрээ гаргаж чаддаг уу?					
5	ТУЗ-ийн хуралд асуудал танилцуулагч шийдвэр гарахад шаардлагатай мэдээлэл өгч чаддаг уу?					
6	Асуудал хэлэлцэх ба танилцуулах хугацааны хуваарилалт хэр зөв явагддаг вэ?					
7	ТУЗ-ийн хурлын зэрэгцээ компанийн албан хаагчидтай мэдээлэл солилцох бололцоо байдаг уу?					
8	ГУ-ын ажлыг дүгнэхийн тулд ТУЗ компанийн үр ашгийн үзүүлэлтийг тодорхойлдог уу?					
9	ТУЗ-ийн хурлын өмнө танд танилцуулсан санхүүгийн мэдээлэл нь компанийн чухал асуудал болон хэтийн чиглэлийг ойлгоход хангалттай мэдээлэл болдог уу?					
10	Танд өгч буй санхүүгийн мэдээллийн хэлбэр нь компанийн чухал асуудал ба хэтийн чиглэлийг салгасан байдаг уу?					
11	ТУЗ болон ГУ нь компанийн үйл ажиллагаанд гол нөлөө үзүүлэх эрсдэлд анхаарлаа төвлөрүүлж ажилладаг гэж хэлж чадах уу?					
12	ТУЗ-д эрсдэлийг хянах систем байгаа юу?					
13	Шинээр сонгогдсон гишүүдэд компанийн үйл ажиллагаа болон ТУЗ-ийн ажиллах журмыг танилцуулах мэдээлэл бий юу?					

Тайлбар:

Тав. ТУЗ-ийн үүрэг, хариуцлага

№	Асуултууд	Үнэлгээ				
		1	2	3	4	5
1	Компанитай холбоотой асуудал үүсэхэд хүлээх үүргийн талаар мэдээлэл өгсөн үү, өгсөн бол хэр хангалттай байсан бэ?					
2	ТУЗ-ийн гишүүдэд өөрийн хяналтын үүргийг гүйцэтгэхэд компанийн үйл ажиллагаа түүний онцлогийн талаар мэдэж авахад хангалттай хугацаа зарцуулсан уу?					
3	ТУЗ-ийн гишүүдээс ГУ-ын ажиллагаанд өгч буй зөв шүүмжлэлийг хүлээн авч буй байдал хангалттай байдаг уу?					

4	ТУЗ-ийн гишүүд компанитай өөрийн хийсэн хэлэлцээр дэх сонирхлын талаар мэдээлдэг үү? Түүнийг хэлэлцэхэд санал өгөхөөс татгалздаг уу?					
5	Таны хариуцлагын талаар компани хамгаалалтын ямар нэг хэлбэр илэрхийлдэг үү?					

Тайлбар:

3. ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлыг үнэлэх хүснэгт

Дараах хүснэгтэд дурдсан асуулт бүрт ТУЗ-ийн гишүүд өөрөөсөө бусад гишүүнд дор дурдсан байдлаар үнэлгээ өгнө.

1 - нэлээд сайжруулах шаардлагатай	3 - дунд зэрэг
2 - сайжруулах шаардлагатай	4 - сайн
	5 - маш сан

Үнэлгээний хүснэгтэд ТУЗ-ийн гишүүдийн нэр бичихгүй.

ТУЗ-ийн гишүүн ... овогтой ... -ийн үнэлгээний хуудас

№	ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлыг дүгнэх үзүүлэлт	Гишүүн 1	Гишүүн 2	Гишүүн 3	Гишүүн 4	Гишүүн 5	Гишүүн 6	Гишүүн 7	Гишүүн 8	Гишүүн 9
1	Мэргэжлийн дадлага									
2	Салбарын мэдлэг									
3	Мэргэжил									
4	Ажил хэргийн хэлэлцүүлэг									
5	Стратеги хандлага									
6	Шударга байдал									
7	Хуралд оролцох оролцоо									
8	Хуралд бэлтгэх байдал									
9	Багаар ажиллах чадвар									
10	Идэвхтэй байдал									
11	Ерөнхий оролцоо									

4. ТУЗ-ийн хурлын дэлгэрэнгүй тэмдэглэл

Хурал болсон өдөр: ОНЫ-р сарын-ны өдөр

Хурал болсон цаг:-ээс -ийн хооронд

Хурал болсон газар:

Хурлын дарга:

Хуралд оролцсон гишүүд:

1.

2.

3.

Хурлын ирц%.

Хурлаар хэлэлцсэн асуудал

1.

2.

3.

Нэгдүгээр асуудал:

Асуудал танилцуулсан хүний нэр, албан тушаал:.....

.....

Асуудал хэлэлцэхэд оролцсон хүмүүсийн нэр, албан тушаал:

.....

Хэлэлцэж байгаа асуудлаар асуулт гаргаж, санал гаргасан хүмүүсийн нэр албан тушаал, асуулт ба гаргасан саналын талаарх товч тэмдэглэл

1.

.....

Нэгдүгээр асуудлаар гарсан шийдвэр:

.....

Тухайн асуудалд санал өгсөн байдал:

1.	ТУЗ-ийн гишүүний овог, нэр	Санал өгсөн байдал		
		Зөвшөөрсөн	Татгалзсан	Түдгэлзсэн
2.				
3.				
4.				
5.				

Хоёрдугаар асуудал:

Асуудал танилцуулсан хүний нэр, албан тушаал:.....

Асуудал хэлэлцэхэд оролцсон хүмүүсийн нэр, албан тушаал:

Хэлэлцэж байгаа асуудлаар асуулт асууж, санал гаргасан хүмүүсийн нэр албан тушаал, асуулт ба гаргасан саналын талаарх товч тэмдэглэл

1.

Хоёрдугаар асуудлаар гарсан шийдвэр:

Тухайн асуудалд санал өгсөн байдал:

1.	ТУЗ-ийн гишүүний овог, нэр	Санал өгсөн байдал		
		Зөвшөөрсөн	Татгалзсан	Түдгэлзсэн
2.				
3.				
4.				
5.				

Хурлын тэмдэглэл хөтөлсөн

ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга/...../

Хурлын тэмдэглэлтэй танилцсан хуралд оролцсон

Хурлын дарга/...../

ТУЗ-ийн гишүүн/...../

5. ТУЗ-ийн гишүүдэд тавих шаардлага

Хувь хүний хувьд:

1. Нэр хүнд, чадвар, үнэнч шударга, хариуцлагатай байдал
2. Ажлын зав чөлөө
3. Багаар ажиллах хүсэл, чадвар

Мэргэжлийн хувьд:

1. Санхүү, эдийн засаг
2. Менежмент
3. Хямралын үеийн удирдлага
4. Санхүү, мөнгөний зах зээлийн хэрэгсэл
5. Салбарын чиглэлийн мэргэжил

Дадлагажсан чадварын хувьд:

1. Компанийн засаглал ба эрх зүй
2. Бизнес төлөвлөгөө
3. ОУНББС-ын дагуу гаргасан тайлан балансыг уншиж шинжилгээ хийх
4. Хөрөнгө оруулалтын үндэс
5. Татварын тогтолцоо
6. Санхүүгийн зүй бус ажиллагаа, алдааг илрүүлэх

6. Компанийн засаглалтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулах хүрээнд компанид байх эрхийн актууд

1. Компанийн дүрэм	10. Компанийн ёс зүйн дүрэм
2. ХЭ-ийн хурал хуралдуулах журам	11. Компанийн мэдээллийн бодлогын баримт бичиг
3. ТУЗ-ийн үйл ажиллагааны журам	12. Ногдол ашгийн бодлого
4. Хяналтын зөвлөл/хянан шалгагчийн ажиллах журам	13. Компанийн аюулгүй ажиллагааны бодлогын баримт бичиг
5. ГУ-ын үйл ажиллагааны журам	14. Компанийн эрсдэлийн бодлогын баримт бичиг
6. Компанийн НБД-ын ажиллах журам	15. Компанийн хөдөлмөрийн дотоод журам
7. Дотоод хяналтын нэгжийн ажиллах журам	16. Компанийн засаглалын кодекс
8. Салбар нэгжийн ажиллах журам	
9. ТУЗ-ийн хороодын ажиллах журам	

7. ТУЗ-ийн дэргэдэх хороодын ажиллах журмын нийтлэг бүтэц

1. Нийтлэг үндэслэл	4. Хорооны ажиллах журам
2. Хорооны эрх үүрэг, хийх ажлын чиглэл	5. Хорооны ажлын тайлагналт
3. Хорооны бүтэц, дарга, гишүүд, тэднийг томилох	6. Хорооны гишүүдийн шагнал, урамшуулал

8. ТУЗ-ийн гишүүдэд цалин, урамшуулал олгоход анхаарах асуудлууд

1. ТУЗ-ийн гишүүдэд олгох цалин урамшууллын хэмжээг хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаас тогтооно.
2. ТУЗ-ийн ЦУХ-оос боловсруулсан саналыг үндэслэн шийдвэрлэнэ.
3. Шагналын хэмжээг тогтоох үндэс нь тэдгээрийн үйл ажиллагааны үр дүн.
4. Үр дүнг тооцох хугацаа нь үйл ажиллагааны тодорхой үе байх ба ихэнх тохиолдолд 1 жил байдаг.
5. ТУЗ-ийн гишүүдийн цалин, урамшуулал нь гол төлөв компанийн санхүүгийн боломж, гишүүдийн тоо, компанийн үйл ажиллагааны төвөгтэй байдал болон эрсдэлийн хэмжээнээс хамаарч янз бүр байж болно. Гэхдээ нийтлэг баримтлах зарчим дараах хэлбэртэй байж болно.
 - Сард тогтмол олгох цалин (энэ нь бага байх)
 - ТУЗ-ийн хуралд оролцсон тохиолдолд олгох урамшуулал
 - Хорооны ажилд оролцсоны төлөө олгох нэмэгдэл
 - Хорооны болон ТУЗ-ийн даргын ажлыг гүйцэтгэсний төлөө олгох нэмэгдэл
 - ТУЗ-ийн гишүүний үүрэг гүйцэтгэхтэй холбогдож гаргасан зардлыг нөхөх олговор

9. ТУЗ-ийн хурлаар хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөний нийтлэг жишээ

Оны эхний хурлаар хэлэлцэх асуудал

1. Өнгөрсөн хурлын асуудлыг батлах
2. Жилийн хөрөнгө оруулалтын асуудал
3. Жилийн санхүүгийн үр дүн
4. ТУЗ-ийн хороодын тайлан

Хоёрдугаар сар

1. Ногдол ашиг хуваарилах эсэх асуудал
2. Компанийн стратеги зорилтын хэрэгжилт

Гуравдугаар сар

1. Санхүүгийн үзүүлэлтүүдийн гүйцэтгэлийн өрсөлдөгчидтэй харьцуулсан тайлан

Дөрөвдүгээр сар

1. Дараа жилийн санхүүгийн тайлан
2. Сангуудын хуваарилалт

Зургаадугаар сар

1. Стратеги төлөвлөгөө
2. Нэгдүгээр газрын тайлан

3. ТУЗ-ийн даргын тайлан

4. Ногдол ашгийн бодлого
5. Жилд гарсан шийдвэрийн хэрэгжилт
6. Дараа жилийн хурлын төлөвлөгөө

Есдүгээр сар

1. Ногдол ашиг хуваарилах
2. Жилийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын тухай
3. Санхүүгийн үзүүлэлтүүдийн гүйцэтгэлийн өрсөлдөгчидтэй харьцуулсан тайлан
4. Гадаад аудиторыг томилох тухай

Аравдугаар сар

1. Стратеги төлөвлөгөө

Арван хоёрдугаар сар

1. Жилийн төсөв
2. Ногдол ашиг
3. Стратегийн тайлан

10. Компанийн мэдээллийн бодлогын баримт бичгийн нийтлэг бүтэц

1. Нийтлэг зүйл
2. Мэдээллийн ангилал, тодорхойлолт
3. Мэдээллийг нээлттэй болгох зорилго, зарчим
4. Нээлттэй байдлыг хариуцагч этгээд түүний эрх, үүрэг
5. Компанийн тухай мэдээллийг нээлттэй болгох журам
6. Нийтэд нээлттэй байх мэдээлэл
7. ХЭ-д зориулсан мэдээлэл
8. Албан болон нууц байх мэдээлэл
9. Дотоод мэдээлэл
10. Компанийн цахим хуудас, түүнийг хөтлөх журам

11. Ногдол ашгийн бодлогын баримт бичигт тусгах нийтлэг мэдээлэл

1. Нийтлэг зүйл
2. Ногдол ашиг хуваарилах нөхцөл
3. Хуваарилах эсэх талаар шийдвэр гаргах
4. Ногдол ашиг авах этгээд
5. Ногдол ашиг олгох тухай
6. Ногдол ашиг хуваарилсан болон олгосон тухай тайлагналт

12. Жилийн тайланд тусгах нийтлэг мэдээлэл

1. ТУЗ-ийн даргын мэдэгдэл
2. Гүйцэтгэх удирдлагын мэдэгдэл
3. Компанийн тухай ерөнхий мэдээлэл
4. Нябо бүртгэлийн бодлогын тухай мэдээлэл
5. Баланс
6. Мөнгөн урсгалын тайлан
7. Ашиг, алдагдлын тухай мэдээлэл
8. Санхүүгийн үзүүлэлтийн талаарх мэдээлэл
9. Үйл ажиллагаа ба санхүүгийн тайлангийн талаарх тойм
10. Компани дээр тухайн жилд хийгдсэн их болон СЗХ-ийн талаарх мэдээлэл
11. Аудитын тайлан
12. Бусад онцлог мэдээлэл

Эдгээрээс гадна жилийн тайланд өөрийн компанийн дараах чиглэлийн ажлуудыг бусдад танилцуулах зорилгоор бичиж болно.

- Үндсэн үйл ажиллагааныхаа үр дүн, олсон амжилтын талаар
- Нийгмийн хариуцлагын талаар хийж байгаа ажил
- Байгаль хамгаалал болон аюулгүй ажиллагааны чиглэлээр хийж байгаа ажил

ХАВСРАЛТ 2. ТӨРИЙН ӨМЧИТ УУЛ УУРХАЙН КОМПАНИЙН ЗАСАГЛАЛЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДЛЫГ ҮНЭЛЭХ АРГАЧЛАЛ

- 1) *Үнэлгээний үзүүлэлтүүдийг сонгох болон үнэлгээ хийхэд баримтлах зарчим:*
 1. Харьцуулах үзүүлэлт нь илүү өндөр түвшнийх байх
 2. Компанийн засаглалын бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг бүрэн хамарсан байх
 3. Нийтээр хэрэглэх бололцоотой байх
 4. Аргачлал нь компанийн засаглалын түвшинг үнэн зөв тогтоох боломжтой байх
 5. Хөндлөнгийн аливаа хийсвэр нөлөөнд автахааргүй байх
- 2) *Үнэлгээ хийх үзүүлэлтүүд:* компанийн засаглалыг дор дурдсан бүрэлдэхүүн хэсгүүдээр үнэлнэ.
 1. Хувьцаа эзэмшигч түүний эрхийн хэрэгжилт
 2. Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал
 3. Төлөөлөн удирдах зөвлөл
 4. Гүйцэтгэх удирдлага
 5. Мэдээллийн ил тод нээлттэй байдал
 6. Чухал хэлцлүүд
 7. Ногдол ашиг
 8. Дүрэм болон засаглалтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулж буй бусад эрхийн актууд
 9. Хяналтын тогтолцоо
- 3) *Үнэлгээг тооцоолох аргачлал*

Энэхүү үнэлгээг компани бүрээр тооцож гаргана. Компани бүрийн үнэлгээг гаргахдаа энэ хавсралтын хүснэгтэд дурдсан компанийн засаглалын бүрэлдэхүүн хэсэг, тэдгээрт өгсөн ач холбогдлын коэффициентийг үндэслэн дараах байдлаар тодорхойлно.

$K_m \text{ЗНД} = (\sum Y_{d_n} \times K_n)$; n ; үүний

$K_m \text{ЗНД}$ – m -р компанийн засаглалын нэгдсэн дүн, $m = 1 \div 9$

Y_{d_n} – n -р бүрэлдэхүүн хэсэгт өгсөн үнэлгээний дүн, $n = 1 \div 9$, үүнийг Хавсралт 3-т үзүүлсэн бүлэг бүрийн асуулгад өгсөн онооны арифметик дунджаар тодорхойлно.

K_n – n -р бүрэлдэхүүн хэсэгт өгсөн ач холбогдлын коэффициент /энэхүү хавсралтын хүснэгтэд үзүүлэв/.

Дээр дурдсан бүрэлдэхүүн хэсгийн үнэлгээ Y_{d_n} -ийг тухайн бүрэлдэхүүн хэсгийн үнэлгээг тодорхойлох Хавсралт 3-т заасан асуулгуудын хэрэгжилтэд өгөх үнэлгээний оноогоор тодорхойлно.

Асуулгуудын хэрэгжилтэд өгөх онооны үнэлгээг тухайн асуулгын хүрээнд Монгол Улсын холбогдох хуулийн заалт болон сайн засаглалын хүрээнд байх нийтлэг хандлагыг шалгуур болгон дараах байдлаар гаргана.

- 1) Тухайн асуулгад харгалзах хуулийн заалтыг сайн засаглалын нийтлэг зарчмын дагуу хэд хэдэн тодорхой ажиллагаагаар хөгжүүлэн хэрэгжүүлж байгаа бол – авах оноо 5, хувиар 100
 - 2) Тухайн асуулгад харгалзах хуулийн заалтыг сайн засаглалын нийтлэг зарчмын дагуу тодорхой нэг ажиллагаагаар хөгжүүлэн хэрэгжүүлж эхлэж байгаа бол – авах оноо 4, хувиар 80
 - 3) Тухайн асуулгад харгалзах хуулийн заалтыг хуульд заасан хэмжээнд хэрэгжүүлж байгаа бол – авах оноо 2-3, хувиар 40-60
 - 4) Тухайн асуулгад харгалзах хуулийн заалтыг хэрэгжүүлэх эхлэл байгаа бол – авах оноо 1, хувиар 20
 - 5) Тухайн асуулгыг хэрэгжүүлэх талаар тодорхой зүйл хийгдээгүй бол – авах оноо 0, хувиар 0.
- Асуулга нь тухайн компанид хэрэгждэггүй тохиолдолд үнэлгээ өгөхгүй бөгөөд түүнийг үнэлгээнд тооцохгүй.

Компани бүрийн засаглалын түвшинг үнэлэх компанийн засаглалын бүрэлдэхүүн хэсгүүд ба тэдгээрт өгөх ач холбогдлын коэффициент

Бүлгийн тэмдэглэгээ	Бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нэр	Асуултын тоо	Ач холбогдлын коэффициент /K _п , хувиар/
A	Хувьцаа эзэмшигч	11.0	5.0
B	ХЭ-ийн хурал-	14.0	7.5
B	Төлөөлөн удирдах зөвлөл	38.0	20.0
C	Гүйцэтгэх удирдлага	10.0	7.5
D	Мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал	10.0	25.0
E	Чухал хэлцлүүд	3+6=9	25.0
F	Ногдол ашиг	5.0	2.5
G	Дүрэм болон засаглалтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулж буй бусад эрхийн актууд	5.0	5.0
H	Компанийн үйл ажиллагаанд тавих хяналт	8.0	2.5
10	Нийт дүн	110	100

ХАВСРАЛТ 3. ЭРДЭНЭС МОНГОЛ ХХК-ИЙН ЗАСАГЛАЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ДҮН
(АСУУЛГА ТУС БҮРЭЭР)

№	Бүлгийн тэмдэглэгээ	Асуулга	Харьцуулах эх үүсвэр	Хэрэгжилтэд өгсөн үнэлгээ	Тайлбар
1	A	ХЭ-ийн эрхийг хамгаалах			
2	A1	ХЭ-ийн бүртгэл хөтлөлт	КТХ: 45.1 45.2	0	Энгийн ХЭ-ийн бүртгэл байхгүй, давуу эрхтэй ХЭ-ийн бүртгэлээр гэрээ хийгдээгүй
3	A2	ХЭ-ийн бүртгэлийн агуулга	45.3	2	
4	A3	ХЭ-ийн ээлжит хурлын үед ХЭ-ийн авах ёстой мэдээллийг бүрэн хүргэдэг эсэх	65.6	0	Хүргэж байгаагүй
5	A4	ХЭ-ийн ээлжит хурлын зарыг ХЭ цаг тухайд нь авах бололцоог хангасан байдал	65.4	1	Хугацаанд нь хүргээгүй
6	A5	ХЭХ-аар хэлэлцэх асуудлаар ХЭ саналаа өгөхөд шаардлагатай мэдээллээр бүрэн хангадаг эсэх	60.2	4	Засгийн Газарт өгдөг тул сайн хийдэг
7	A6	Ногдол ашиг хуваарилсан байдал	КТХ: 46.5	0	Хуваарилаагүй
10	A9	ХЭ-д компанийн санхүүгийн талаарх мэдээлэл авах бололцоог хангасан байдал	КТХ: 12.1	0	Шууд авах бололцоо хангагдаагүй
11	A10	ХЭ компанийн үйл ажиллагаа болон компани дээр болж буй томоохон үйл явдлын талаар байнгын мэдээлэл авах бололцоог хангасан байдал		0	Мэдээлдэггүй
12	A11	Төрийн эзэмшлийн хувьцааны эрхийг төрийг төлөөлөн эзэмшиж буй этгээдийн төлөөлөх хэмжээг тусгайлан тогтоож өгсөн эсэх		4	Дүрмээр зохицуулж өгсөн
	A12	ХЭ-ийн эдлэх эрхийг тусгайлан гаргаж нийтэд мэдээлэх	КСЗ-ын жишээ	0	Байхгүй
13	A хэсгийн үнэлгээний дүн [A1+ ... +A12]:9			1.2	
14	Б	ХЭХ гэдэг удирдлагын нэгж байхгүй Засгийн Газар дан ганц ХЭ учраас ХЭХ-ийн бүрэн эрхийг хэрэгжүүлдэг			
15	Б1	ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх журамтай эсэх	КТХ: 59.2	2	Дүрэмд ганц заалт байгаа
16	Б2	Журамд зохих зүйлийг заасан эсэх		0	Журам байхгүй
17	Б3	ХЭ-ийн ээлжит хурлын эрхийг хуульд заасан хугацаанд хэрэгжүүлдэг эсэх	КТХ: 59.4	2	Хугацаандаа хийгдээгүй

№	Бүлгийн тэмдэглэгээ	Асуулга	Харьцуулах эх үүсвэр	Хэрэгжилтэд өгсөн үнэлгээ	Тайлбар	
18	Б4	ТУЗ-өөс ХЭХ эрхийг хэрэгжүүлэх шийдвэр гаргадаг эсэх	КТХ: 60.1	4	Гардаг	
19	Б5	ТУЗ-өөс ХЭ-ийн ээлжит хурал хуралдуулах шийдвэрийг хуульд заасны дагуу гаргадаг эсэх	КТХ:59.4	0	Хугацаандаа гардаггүй	
29	Б15	Хурлаас гаргасан шийдвэрийг нийтэд мэдээлдэг эсэх		2	Үгүй	
31	Б17	Төрийн өмчит компанийн хувьд ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх ажиллагааг зохих журмын дагуу хэрэгжүүлдэг эсэх		3	Холбогдох талуудын ойлголт муу	
32	Б18	Төрийн өмчит компанийн хувьд ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх ажиллагааг төрийн холбогдох байгууллагад хуваарилсан эсэх		3	Дүрэмд заалт байна	
33	Б19	ХЭХ-ын материалын хадгалалт		3	Төрөлжүүлэн хадгалдаггүй	
34	Б хэсгийн үнэлгээний дүн [Б1+ +Б19]:9			1.2		
35	В	ТУЗ: ХЭХ хуралдаагүй тохиолдолд Компанийн эрх барих байгууллага, ТУЗ-д тулгууралсан засаглал нь сайн засаглалын загвар гэж үздэг				
36	В1	ТУЗ-ийн дарга, гишүүд				
37	В1.1	Нэр дэвшүүлэх хороотой эсэх			4	Байгаа
38	В1.2	Хорооны ажиллах журам байгаа эсэх			3	Хуульд заасны дагуу болгох шаардлагатай
39	В1.3	Хорооны бүрэлдэхүүний ажиллагаа зохих журмын дагуу явуулдаг эсэх			0	Үйл ажиллагаа явуулаагүй
40	В1.4	ТУЗ-ийн гишүүдийн нэр дэвшүүлэлт зохих журмын дагуу явагдсан эсэх			3	Хороо оролцоогүй
41	В1.5	ТУЗ-ийн гишүүдийн томилгоо			3	Хуульд заасны дагуу
47	В1.11	ТУЗ-ийн төрийг төлөөлж буй гишүүд хуралд хэлэлцэх асуудлаар санал өгөхдөө удирдамж авдаг эсэх			0	Авдаггүй
	В1.12	Компанийн зүгээс ТУЗ-ийн гишүүдтэй ажиллах тэднийг компанийн үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллээр хангах ажиллагаа			2	Зөвхөн хурлаар хэлэлцэх асуудлаар танилцуулга өгдөг
48	В1.13	ТУЗ-ийн гишүүдийн бүрэн эрхийн хугацаа			3	Хуульд заасны дагуу
49	В1.14	ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлын хуваарилалт			0	Байхгүй

№	Бүлгийн тэмдэглэгээ	Асуулга	Харьцуулах эх үүсвэр	Хэрэгжилтэд өгсөн үнэлгээ	Тайлбар
50	B1.15	ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлын дүгнэлт		0	Дүгнэдэггүй
51	B1.16	ТУЗ-ийн гишүүдийн шагнал урамшуулал тэдний ажлын гүйцэтгэлтэй уялдсан эсэх		0	Үгүй
52	B1.17	Гишүүдийн цалин, шагнал нийтэд нээлттэй байгаа эсэх		0	Үгүй
	B1.18	Гишүүд ажлын лавлагаа материал бүхий тусгайлсан хавтастай эсэх		0	Байхгүй
	B1.19	ТУЗ-ийн дарга ГЗ нэг хүн хашдаг эсэх		5	Үгүй
	B1.20	ГЗ нь ТУЗ-ийн гишүүн эсэх		5	Үгүй
	B1.22	Охин компанийн удирдлагад толгой компанийн удирдлага ажилладаг эсэх		0	
	B1.21	ТУЗ-ийн дарга хорооны дарга эсэх		5	
53	B1 дэд бүлгийн үнэлгээ [B1.1+ ... + B1.21:21]			1.3	
54	B2	ТУЗ-ийн хороод: ТУЗ-ийн тасралтгүй үйл ажиллагааг хангадаг, ТУЗ-д өөрийн хариуцдаг чиглэлээр зөвлөмж өгдөг			
55	B2.1	Заавал байх хороодыг байгуулсан эсэх		4	
56	B2.2	Хороодын гишүүдийн бүрэлдэхүүн зохих журмын дагуу байгаа эсэх		2	
57	B2.3	Хороодын ажиллах журамтай эсэх		3	
58	B2.4	Хороодын үйл ажиллагааг зохих түвшинд явуулж буй эсэх		2	1 хороо 1 удаа хуралдсан
59	B2.5	Хороодын ажлыг дүгнэдэг эсэх		0	Үгүй
60	B2.6	Тодорхой асуудлаар түр болон байнгын ажиллагаатай хороо ажилладаг эсэх		0	Үгүй
61	B2.7	Хороодын гишүүнд ажилласны төлөө урамшуулал олгодог эсэх		0	Үгүй
63	B2 дэд бүлгийн үнэлгээ [B2.1+ ... +B2.8]:7			1.5	
64	B3	ТУЗ-ийн хурал: ТУЗ-ийн үйл ажиллагаа явуулах үндсэн хэлбэр нь хурал			
65	B3.1	ТУЗ-ийн хурлын төлөвлөгөө		0	Байхгүй шаардлагатай үед
66	B3.2	Хурлын тэмдэглэл, шийдвэр гаргалт, нийтэд мэдээлэлт		2	Нийтэд мэдээлдэггүй
67	B3.3	Хурлын зар хүргэлт		4	
68	B3.4	Гишүүд хуралд биеэр болон сонсож оролцох байдал		2	
69	B3.5	Хурлын ирц, хурал хуралдуулах санал гаргалт		2	Гишүүд санал гаргадаггүй

№	Бүлгийн тэмдэглэгээ	Асуулга	Харьцуулах эх үүсвэр	Хэрэгжилтэд өгсөн үнэлгээ	Тайлбар
70	B3.6	Хурлын тэмдэглэл ба шийдвэрийн баталгаажуулалт		0	Ийм журам тогтоогүй
71		B3 хэсгийн үнэлгээний дүн [B3.1+B3.2+...+B3.6]:6		1.3	
72	B4	ТУЗ-ийн ерөнхий ажиллагаа			
73	B4.1	ТУЗ-ийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт өгөх		0	Байхгүй
74	B4.2	ТУЗ-ийн ажлын тайлагналт		0	
75	B4.3	ТУЗ-ийн үйл ажиллагаанд дүгнэлт өгдөг эсэх		0	
76	B4.4	ТУЗ-ийн гишүүдийн хариуцлагын даатгал хийлгэдэг байдал		0	
77		B4 хэсгийн үнэлгээний дүн [B4.1+B4.2+B4.3+B4.4]:4		0	
78	B5	ТУЗ-ийн НБД: КЗ-ын үйл ажиллагаанд гүүр болон ажиллах чухал ажилтан, ТУЗ-өөс томилогдож түүнд ажлаа тайлагнах			
79	B5.1	Сургалтад хамрагдсан эсэх		0	
80	B5.2	КЗ-ын баримт бичгийн эмх цэгц, хадгалалт, хөтлөлт		3	Төрөлжөөгүй
81	B5.3	ТУЗ болон ХЭХ-аас гарч буй шийдвэрүүдийн агуулга, бичлэгийн байдал		2	Тэмдэглэлд гарын үсэг зурдаггүй
82	B5.4	Оролцогч талуудтай компанийг холбож ажилладаг байдал		2	ТУЗ-өөс өөр ажиллагаа үгүй
	B5.5	Хороодтой ажиллах ажиллагаа		2	
	B5.6	Хяналтын бүтэцтэй ажиллах ажиллагаа		0	
	B5.7	ХЭ-тэй ажиллах ажиллагаа		3	
	B5.8	Мэдээллийг ил тод, нээлттэй болгох ажиллагаа		0	
	B5.9	Бусад талуудтай ажиллах ажиллагаа		0	
83		B5 хэсгийн үнэлгээний дүн [B5.1+B4.2+B4.3+B4.4]:9		1.2	
84		B хэсгийн үнэлгээний нэгдсэн дүн [B1+ +B5]:5		1.1	
85	C	Гүйцэтгэх удирдлага: Компанийн өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулна			
86	C1	Гүйцэтгэх удирдлагыг сонгох, томилох болон үйл ажиллагааг зохицуулсан тусгай журамтай эсэх		2	Тусгайлсан журам байхгүй
87	C2	Нэр дэвшүүлэх ажиллагаа		2	Нэр дэвшүүлэх хороогоор ороогүй
88	C3	ГЗ-д компанийн онцлогтой уялдсан шаардлага тавьдаг эсэх		0	Байхгүй

№	Бүлгийн тэмдэглэгээ	Асуулга	Харьцуулах эх үүсвэр	Хэрэгжилтэд өгсөн үнэлгээ	Тайлбар
89	C4	Гэрээ байгуулалт		3	Өнөө жил гэрээгүй
90	C5	Томилгоо		3	
91	C6	Үйл ажиллагаа болон гэрээний биелэлтийг тусд нь дүгнэдэг эсэх		2	Үгүй
92	C7	Ажлын тайлагналт улирал, жилээр		2	Журамлагдаагүй
93	C8	Төрөөс ГЗ-тай шууд харьцдаг эсэх		2	Шууд
94	C9	ГЗ-ын ажлыг ТУЗ-өөс өөр төрийн аль нэг байгууллага дүгнэдэг эсэх		4	Үгүй
95	C10	ГЗ-ын цалин, урамшууллыг нийтэд мэдээлдэг эсэх		0	Үгүй
96	C хэсгийн үнэлгээний нэгдсэн дүн [C1+ +C10]:10			2	
97	D	Мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал: Үйл ажиллагаа нь ХК-ийн адил нээлттэй байх ёстой			
98	D1	Мэдээллийн бодлогын баримт бичигтэй эсэх		0	Байхгүй
99	D2	ХЭ-ийн бүртгэл түүний дотор том ХЭ-ийн нэр, эзэмшиж буй хувьцааны хэмжээг нийтэд мэдээлэх боломж		2	Бүртгэл байхгүй, давуу эрхийн хувьцаа эзэмшигчийн талаарх ойлголт хангалтгүй
100	D3	Вэб хуудастай эсэх, түүнд КЗ-ын талаар тусгай булан байгаа эсэх		2	Вэб хуудастай боловч КЗ-ын талаар булан хөтлөгдөөгүй
101	D4	Вэбийн хөтлөлт		2	Засаглалтай холбоотой асуудал хангалтгүй
102	D5	Компани дээр болсон томоохон үйл явдлыг нийтэд тогтмол мэдээлдэг байдал		1	Бараг байхгүй
103	D6	Санхүүгийн мэдээллийг нийтэд мэдээлдэг эсэх		0	Үгүй
104	D7	Санхүүгийн мэдээллийг вэб дээр тогтмол мэдээлдэг эсэх		0	Үгүй
105	D8	Худалдан авалтын ажиллагааны гүйцэтгэлийг нийтэд нээлттэй мэдээлдэг эсэх		0	Үгүй
106	D9	ТУЗ ба ГЗ-ын цалин, урамшууллыг жилийн тайланд тусгадаг эсэх		0	Үгүй

№	Бүлгийн тэмдэглэгээ	Асуулга	Харьцуулах эх үүсвэр	Хэрэгжилтэд өгсөн үнэлгээ	Тайлбар
107	D10	Компанийн үйл ажиллагаа, санхүүгийн жилийн нэгдсэн тайланг тайланд хийсэн аудитын дүгнэлтийн хамт нийтэд зориулан тусгайлан эмхэтгэл болгон гаргадаг эсэх		0	Үгүй
109	D хэсгийн үнэлгээний нэгдсэн дүн [D1+ ... +D10]:10			0.7	
110	E	Чухал хэлцлүүд: Эдгээр хэлцлийг хуульд заасан журмын дагуу хийдэг			
111	E1	Их хэлцэл: Сүүлийн тайлангийн нийт хөрөнгийн 25%-иас дээш дүнтэй хэлцэл			
112	E1.1	Их хэлцлийг зохих журмын дагуу шийдсэн байдал		0	Тодорхой журам байхгүй
113	E1.2	Нийтэд мэдээлдэг байдал		0	
114	E1.3	Жилийн тайланд тусгадаг байдал		0	
115	E1 дэд хэсгийн үнэлгээний дүн [E1.1+ ... E1.3]:3			0	
116	E2	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл: Компани ба түүний эрх бүхий албан тушаалтны, эсвэл түүний нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн хооронд хийж буй хэлцэл			
117	E2.1	C3-тэй хэлцлийг зохих журмын дагуу шийдсэн байдал		0	Журамлагдаагүй
118	E2.2	Нийтэд мэдээлдэг байдал		0	Үгүй
119	E2.3	Жилийн тайланд тусгадаг байдал		0	Үгүй
120	E2.4	Эрх бүхий албан тушаалтан /ЭБАТ/ хэн байхыг дүрэмдээ тусгасан байдал		5	Үгүй
121	E2.5	ЭБАТ нь өөрийн нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн талаарх мэдээллийг өгсөн байдал		0	Үгүй
122	E2.6	ЭБАТ болон түүний нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн талаарх мэдээлэл нээлттэй байгаа эсэх		0	Үгүй
123	E2 дэд хэсгийн үнэлгээний дүн [E2.1+ ... E2.6]:6			0.8	
124	F	Дүрэм болон бусад эрхийн актууд: Засаглалын холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулах албан ёсны баримт бичгүүд			
125	F1	Дүрмийг баталсан байдал		4	
126	F2	Дүрэмд орсон нэмэлт өөрчлөлтийг баталсан байдал		3	
127	F3	Дүрэмд зайлшгүй байх ёстой зүйлүүдийг тусгасан байдал		3	
128	F4	Дүрэм нийтэд нээлттэй байгаа эсэх		0	
129	F5	Засаглалтай холбоотой ажиллагааг зохицуулсан эрхийн актууд байгаа эсэх		3	
130	F хэсгийн үнэлгээний дүн [F1+...+F5]:5			2.6	
131	G	Ногдол ашиг: ХЭ-ийн үндсэн эрхийн нэг			

№	Бүлгийн тэмдэглэгээ	Асуулга	Харьцуулах эх үүсвэр	Хэрэгжилтэд өгсөн үнэлгээ	Тайлбар
132	G1	Ногдол ашгийн бодлогын баримт бичиг байгаа эсэх		0	
133	G2	Ногдол ашиг хуваарилсан байдал		0	
134	G3	Ногдол ашиг хуваарилах эсэх тухай шийдвэр гаргаж буй байдал		0	
135	G4	Ногдол ашиг хуваарилах тухай шийдвэрт тусгах ёстой зүйлийг тусгасан байдал		-	
136	G5	Хуваарилсан ногдол ашгийг нябо бүртгэлд тусгаж буй байдал		-	
137	G хэсгийн үнэлгээний дүн [G1+...+G5]:5			0	
138	H	Хяналтын тогтолцоо:			
139	H1	Компанийн хяналтын тогтолцоог зохицуулсан баримт бичиг байгаа эсэх		3	
140	H2	Аудитын хороо байгуулсан эсэх		5	
141	H4	Хорооны бүрэлдэхүүн		4	
142	H4	Хорооны үйл ажиллагаа		4	
143	H5	Хорооны үйл ажиллагааны тайлагналт, дүгнэдэг байдал		0	
144	H6	Хөндлөнгийн аудитыг сонгох, томилох ажиллагаа		0	
145	H7	Хөндлөнгийн аудитын тайланг нийтэд мэдээлдэг байдал		0	
146	H8	Дотоод хяналтын тогтолцоо, түүний томилгоо, ажлыг дүгнэх ажиллагаа		4	
147	H хэсгийн үнэлгээний дүн [H1+ ... +H8]:8			2.4	
148	Нийт дүн:[13+34+84+96+109+115+123+130+137+147]:9			1.2	

ХАВСРАЛТ 4. ЭРДЭНЭС МОНГОЛ ХХК-ИЙН “0” ҮНЭЛГЭЭ АВСАН АСУУЛГА

№	Асуулга
1	ХЭ-ийн бүртгэл хөтлөлт
2	ХЭ-ийн ээлжит хурлын үед ХЭ-ийн авах ёстой мэдээллийг бүрэн хүргэдэг эсэх
3	Ногдол ашиг хуваарилсан байдал
4	ХЭ-д компанийн санхүүгийн талаарх мэдээлэл авах бололцоог хангасан байдал
5	ХЭ компанийн үйл ажиллагаа болон компани дээр болж буй томоохон үйл явдлын талаар байнгын мэдээлэл авах бололцоог хангасан байдал
6	ХЭ-ийн эдлэх эрхийг тусгайлан гаргаж нийтэд мэдээлэх
1	ХЭХ-ын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх журамтай эсэх
2	Журамд зохих зүйлийг заасан эсэх
3	ТУЗ-өөс ХЭ-ийн ээлжит хурлын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх шийдвэрийг хуульд заасны дагуу гаргадаг эсэх
4	Хурлын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлсэн шийдвэрийг нийтэд мэдээлдэг эсэх
1	Хорооны бүрэлдэхүүний ажиллагаа зохих журмын дагуу явуулдаг эсэх
2	ТУЗ-ийн төрийг төлөөлж буй гишүүд хуралд хэлэлцэх асуудлаар санал өгөхдөө удирдамж авдаг эсэх
3	ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлын хуваарилалт
4	ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлын дүгнэлт
5	Гишүүдийн цалин, шагнал нийтэд нээлттэй байгаа эсэх
6	Гишүүд ажлын лавлагаа материал бүхий тусгайлсан хавтастай эсэх
7	Охин компанийн удирдлагад толгой компанийн удирдлага ажилладаг эсэх
8	Хороодын ажлыг дүгнэдэг эсэх
9	Тодорхой асуудлаар түр болон байнгын ажиллагаатай хороо ажилладаг эсэх
10	Хороодын гишүүнд ажилласны төлөө урамшуулал олгодог эсэх
11	ТУЗ-ийн хурлын төлөвлөгөө
12	Хурлын шийдвэрийг нийтэд мэдээлэлт
13	ТУЗ-ийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт өгөх
14	ТУЗ-ийн гишүүдийн хариуцлагын даатгал хийлгэдэг байдал
15	ТУЗ-ийн НБД-ын сургалтад хамрагдсан эсэх
16	-“Хороодтой ажиллах ажиллагаа
17	-“Хяналтын бүтэцтэй ажиллах ажиллагаа
18	-“Мэдээллийг ил тод, нээлттэй болгох ажиллагаа
20	-“Бусад талуудтай ажиллах ажиллагаа
1	ГЗ-д компанийн онцлогтой уялдсан шаардлага тавьдаг эсэх
2	ГЗ-ын цалин, урамшууллыг нийтэд мэдээлдэг эсэх
1	Мэдээллийн бодлогын баримт бичигтэй эсэх
2	Компани дээр болсон томоохон үйл явдлыг нийтэд тогтмол мэдээлдэг байдал
3	Санхүүгийн мэдээллийг нийтэд мэдээлдэг эсэх

4	Санхүүгийн мэдээллийг вэб дээр тогтмол мэдээлдэг эсэх
5	Худалдан авалтын ажиллагааны гүйцэтгэлийг нийтэд нээлттэй мэдээлдэг эсэх
6	ТУЗ ба ГЗ-ын цалин, урамшууллыг жилийн тайланд тусгадаг эсэх
7	Компанийн үйл ажиллагаа, санхүүгийн жилийн нэгдсэн тайланг аудитын дүгнэлтийн хамт нийтэд зориулан тусгайлан эмхэтгэл болгон гаргадаг эсэх
1	Их хэлцлийг зохих журмын дагуу шийдсэн байдал
2	Нийтэд мэдээлдэг байдал
3	Жилийн тайланд тусгадаг байдал
4	СЗ-тэй хэлцлийг зохих журмын дагуу шийдсэн байдал
5	Нийтэд мэдээлдэг байдал
6	Жилийн тайланд тусгадаг байдал
7	ЭБАТ нь өөрийн нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн талаарх мэдээллийг өгсөн байдал
8	ЭБАТ болон түүний нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн талаарх мэдээлэл нээлттэй байгаа эсэх
9	Дүрэм нийтэд нээлттэй байгаа эсэх
1	Ногдол ашгийн бодлогын баримт бичиг байгаа эсэх
2	Ногдол ашиг хуваарилсан байдал
3	Ногдол ашиг хуваарилах эсэх тухай шийдвэр гаргаж буй байдал
5	Хөндлөнгийн аудитын тайланг нийтэд мэдээлдэг байдал

Лавлах материал

1. ОУСК (2011) “Компанийн засаглалын ажилтан, Монголын компаниудад өгөх зөвлөмж” Гарын авлага.
2. ОУСК, СЗХ (2014) “Компанийн засаглалын хууль зүйн орчин” Гарын авлага.
3. Компанийн тухай хууль (2011)
4. Монгол Улсын компанийн засаглалын үндэсний тайлан (2013)
5. Төрийн өмчит үйлдвэрийн газрын компанийн засаглал, ЭЗХАХБ-ын гишүүн орнуудад хийсэн судалгаа (2005)
6. Эрдэнэс Монгол ХХК (2014) “ТУЗ-ийн хурлын материал”
7. ОУСК, Сэтгүүлчдийн Олон улсын төв (2012) “Хэн компанийг чиглүүлж байна вэ?” Компанийн засаглалын талаарх сурвалжлах удирдамж.
8. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн дүрэм
9. IFC (2008) “Corporate governance” Manual, Belgrade.
10. IFC (2013) “Corporate governance scorecard”.
11. “Пособие по корпоративному управлению” Часть I, II, III, IV, V, VI (2005), Москва

Товчилсон үг

АНУ-ын ОУХА	Америкийн Нэгдсэн Улсын Олон Улсын Хөгжлийн Агентлаг
ГЗ	Гүйцэтгэх захирал
ГУ	Гүйцэтгэх удирдлага
КЗ	Компанийн засаглал
КСЗ	Компанийн сайн засаглал
КТХ	Компанийн тухай хууль
МБББ	Мэдээллийн бодлогын баримт бичиг
МИТНБМАЭТХ	Мэдээллийн ил тод нээлттэй байдал, мэдээлэл авах эрхийн тухай хууль
НДХ	Нэр дэвшүүлэх хороо
ОУСК	Олон Улсын Санхүүгийн Корпораци
СЗХ	Сонирхлын зөрчилтэй хэлцэл
ТК	Тооллогын комисс
ТУЗ	Төлөөлөн удирдах зөвлөл
ТУЗ-ийн НБД	Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга
ХЭ	Хувьцаа эзэмшигч
ХЭХ	Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал
ЦУХ	Цалин, урамшууллын хороо
ЭЗХАХБ	Эдийн Засгийн Хамтын Ажиллагаа, Хөгжлийн Байгууллага
ЭБАТ	Эрх бүхий албан тушаалтан

Хүснэгт, зургийн жагсаалт

1. Хүснэгт 1. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын нэгдсэн үнэлгээний дүн
2. Зураг 1. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын түвшинг төрийн өмчит уул уурхайн компаниудын дундаж үзүүлэлттэй харьцуулсан байдал
3. Зураг 2. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын үнэлгээнд сайн үнэлгээ буюу 5 оноо авсан асуулгууд
4. Хүснэгт 2. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын үзүүлэлтүүдийн нийт дүнд “0” оноо авсан асуулгын тоо, хэмжээ

1. Үнэлгээний аргачлалын тойм	3
2. Үнэлгээний ерөнхий дүн	4
3. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын түвшинг сайжруулах-Зөвлөмж	8
3.1 ХЭ-ийн эрхийг хамгаалах хүрээнд өгөх зөвлөмж	8
3.2 Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын хүрээнд өгөх зөвлөмж	10
3.3 ТУЗ-ийн ажиллагааны талаар өгөх зөвлөмж	11
3.4 Гүйцэтгэх удирдлагын ажиллагааны талаар өгөх зөвлөмж	14
3.5 Мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдлын талаар өгөх зөвлөмж	15
3.6 Чухал хэлцлийг хийж буй талаар өгөх зөвлөмж.....	16
3.7 Ногдол ашгийн талаар өгөх зөвлөмж	17
3.8 Хяналтын тогтолцооны талаар өгөх зөвлөмж	18
3.9 Дүрэм болон бусад эрхийн актуудын талаар өгөх зөвлөмж	19
4. Хавсралтууд	20
Хавсралт 1 Компанийн засаглалыг сайжруулах хүрээнд ашиглах зарим баримт бичгийн загвар	20
1. Хувьцаа эзэмшигчдийн бүртгэлийн загвар	20
2. ТУЗ-ийн үйл ажиллагааг үнэлэх хүснэгт	21
3. ТУЗ-ийн гишүүдийн ажлыг үнэлэх хүснэгт	24
4. ТУЗ-ийн хурлын дэлгэрэнгүй тэмдэглэл	25
5. ТУЗ-ийн гишүүдэд тавих шаардлага	27
6. Компанийн засаглалтай холбоотой үйл ажиллагааг зохицуулах хүрээнд компанид байх эрхийн актууд	27
7. ТУЗ-ийн дэргэдэх хороодын ажиллах журмын нийтлэг бүтэц	27
8. ТУЗ-ийн гишүүдэд цалин, урамшуулал олгоход анхаарах асуудлууд	28
9. ТУЗ-ийн хурлаар хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөний нийтлэг жишээ	28
10. Компанийн мэдээллийн бодлогын баримт бичгийн нийтлэг бүтэц	29
11. Ногдол ашгийн бодлогын баримт бичигт тусгах нийтлэг мэдээлэл	29
12. Жилийн тайланд тусгах нийтлэг мэдээлэл	29
Хавсралт 2. Төрийн өмчит уул уурхайн компанийн засаглалын өнөөгийн байдлыг үнэлэх аргачлал	30
Хавсралт 3. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн засаглалын үнэлгээний дүн (асуулга тус бүрээр)	32
Хавсралт 4. Эрдэнэс Монгол ХХК-ийн “0” үнэлгээ авсан асуулга	39
Лавлах материал	41
Товчилсон үг	42
Хүснэгт, зургийн жагсаалт	42

